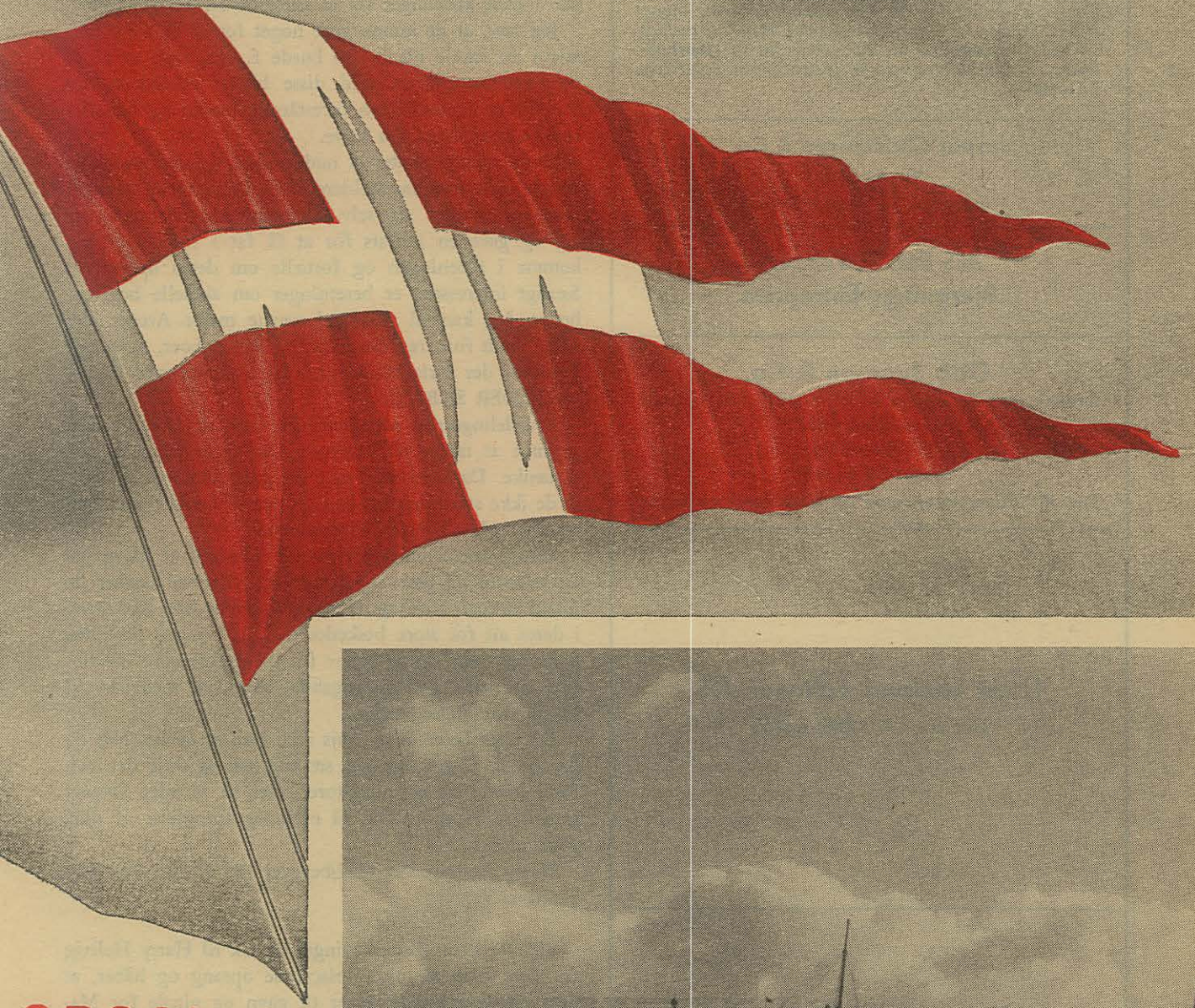
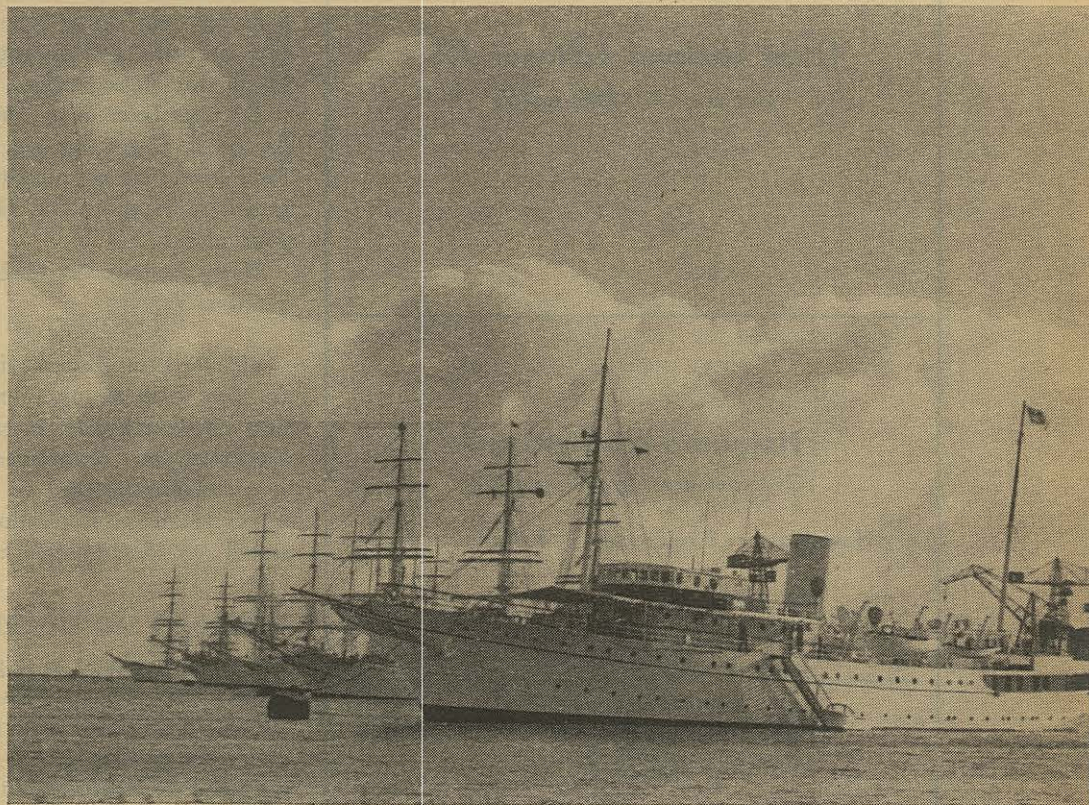


# UNDER DANNEBROG



**ORGAN  
FOR  
SØVÆRN  
OG  
SØFART**

**Hefte 3 - Juli  
55. aarg. - 1968**



Fra sejlerstævnet ved KDY's 100 års jubilæum i juli 1966. Foto K. L.



**MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD**

## Gratis – 237 østrigske frimærker!

I fire uger faar hver læser gratis 237 af de køneste østrigske frimærker, Sondermærker og bedre efterkrigsmærker, ved køb af den store luxuspakke med 3150 forskellige skønne samlemærker og billedmærker. (Katalogværdi mere end 450 michelmark), sælges nu til spotpris, til nu 73 danske kr. Opgiv postadresse, da fuld ombytningsret, ingen risiko. Mange har været begejstret. Hvis De hurtigt vil have luxuspakke nr. 203, skriv da til: **Markenkönig**, Braendströmgasse 4, Mozartstadt Salzburg, Österreich.

### Jesper Christensen & Co.

Vin en gros  
Nørregade 28 - København K.

### A/S Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise

### Otto Suenson & Co.

Dronningens Tværgade 7      Tlf. (01) 14 04 82  
Grundlagt 1880  
Vinforretning  
Lager af cigarer  
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

### Hede Nielsens Fabriker A/S

Horsens - Tlf. (066) 2 47 11

### Højgaard & Schultz A/S

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N.

### J. Chr. Andersen OST

Vimmelkaftet 41 - 1161 København K.  
Telf. (01) \*12 13 45

## Medlemmer skriver:

### TÆNK!

Harry Hellvig skriver fra Vanløse: »Jeg sidder og tænker. Mine tanker går til de afdelinger af Marineforeningen, som synes at stå i stampe. Mon der gøres nok ude i disse afdelinger for at sætte liv i foretagendet?

Jeg tror, at de kunne gøre noget for at få mere omtale i de lokale blade. De burde f. eks. søge at få et nærmere samarbejde med disse blade, således at der blev bragt en notits om forestående møder og bagefter et referat af, hvad der skete.

Gode arrangementer er nødvendige, og der findes en masse gode foredragsholdere. Blot kommer de normalt ikke og tilbyder sig selv. Arrangørerne må være om sig og gøre en indsats for at få fat i folk, som kan komme i foreningen og fortælle om deres oplevelser. Særligt interessant er beretninger om aktuelle begivenheder. Jeg kan til eksempel nævne major Arentz, der nylig holdt foredrag om Israel og dets naboer, og pastor Rørskov, der fortalte om turen til Amerika med fregatten PEDER SKRAM.

I afdelingernes arrangementer må vi endelig ikke glemme at tænke på damerne. Det er endda ikke nok at tænke. Damerne skal med en gang imellem og føle, at de ikke står uden for den gruppe af kammerater, som manden går til møder sammen med.

Mange medlemmer bryder sig ikke om at gå op på en talerstol og gøre sig bemærket. Alligevel tænker de måske akkurat som jeg. Hvem ved, om de ikke lige netop i deres alt for store beskedenhed går svangre med den gode idé, som der er behov for til at aktivisere afdelingen og skabe god propaganda, som kan medvirke til Marineforeningens trivsel.

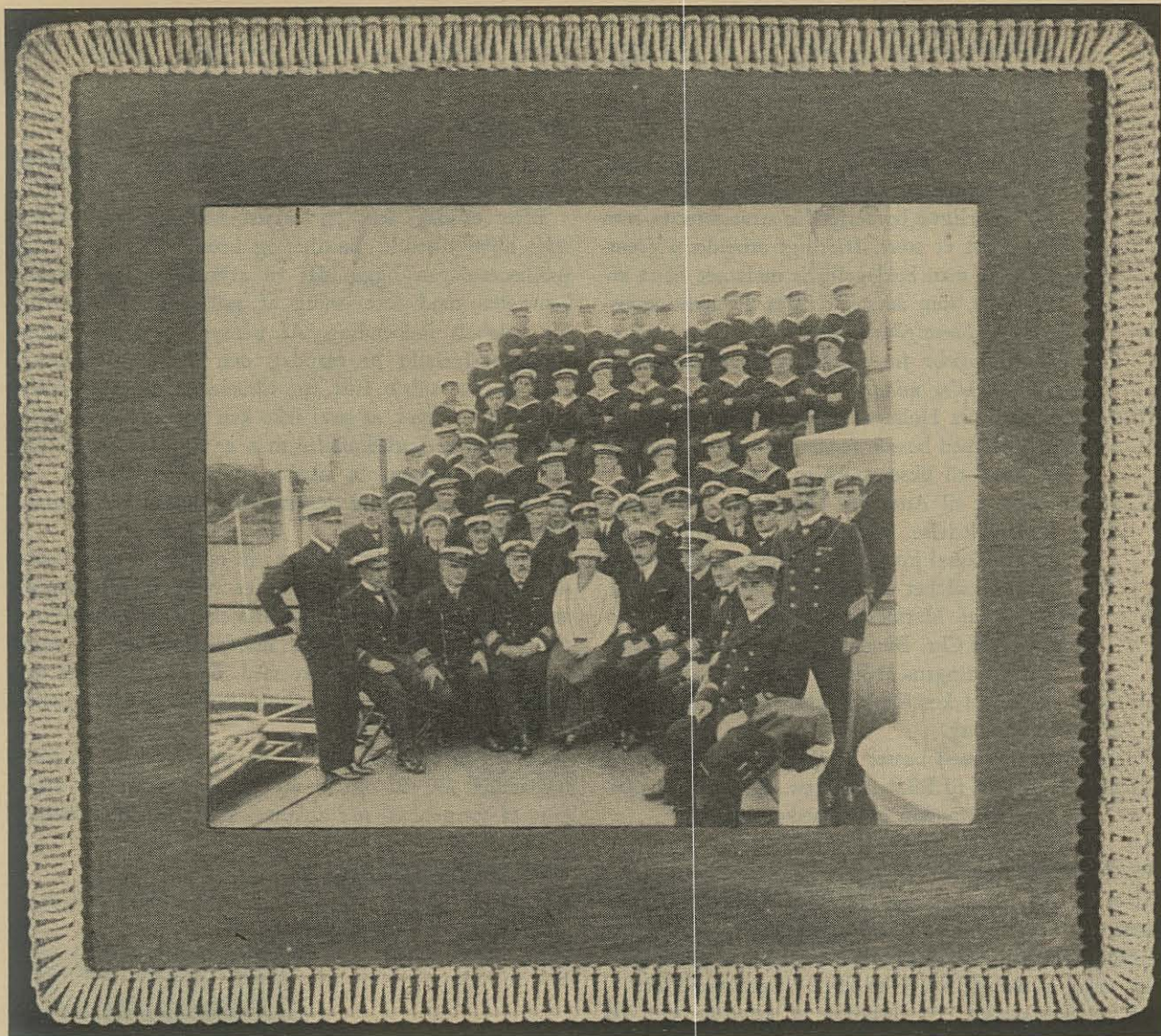
Du, som læser dette, nøjs ikke med at tænke. Når du har tænkt, så gør som jeg, sæt dig hen og skriv det ned. Send brevet til hovedkontoret eller til »Under Dannebrog«, så vi andre kan få nytte og fornøjelse af dine gode idéer.

Harry Hellvig, Ny Carlsbergvej 18, 3. sal, 1760 København V.

»Under Dannebrog« bringer en tak til Harry Hellvig for den velmente og velplacerede opsang og håber, at den må have konsekvenser til gavn og glæde for Marineforeningen. Redaktionen tilslutter sig denne appel, som forhåbentlig også vil give sig udtryk i, at der kan høstes yderligere inspiration og idéer fra spalterne i afsnittet om foreningsmeddelelser.

### HVORDAN SER EN FREGAT UD?

Der er ingen grund til at gøre nar af E. Samuelsen, som sikkert nok ved, hvordan en rigtig fregat ser ud. På Ålborg afdelings vegne spørger han, om der findes tegninger og beskrivelser af den slags fregatter, som anvendes til fregatskydning. Hvis dette er tilfældet, vil E. Samuelsen gerne have materialet tilsendt, så man kan få fremstillet en rigtig skude at fyre løs på.



Hvor mange af disse 45 års jubilarer vil mon møde op 1. september? – Billedet blev taget en regnvejrsdag i 1923 om bord i kongeskibet DANNEBROG. Rammen er fremstillet af Chr. Rasmussen, en af vore førende knytteekspertter. Han topper gruppen øverst til venstre.

## Marineforeningens jubilærstævne 1968

*Søndag den 1. september med besøg på Holmen og i Auderød*

Marineforeningen indbyder til jubilærstævne søndag den 1. september 1968 til minde om tjenesten ved Søværnet. I år indbydes de årgange, som blev indkaldt 1958 – 53 – 48 – 43 – 38 – 33 – 28 – 23 – 18 – 1913 osv.

*Det er ikke nødvendigt at være medlem af Marineforeningen for som jubilær at kunne deltage i stævnet.*

Der gøres et stort arbejde for at bringe kendskab til stævnet til alle de jubilarer, hvis adresse er Marineforeningen bekendt. Også dagspressen har fået anmodning om at omtale stævnet. Den personlige påvirkning er dog altid bedst. Derfor henstilles det til interesserede, at de selv hjælper os med at skaffe god tilslutning ved at skrive til kammeraterne fra egen årgang.

For at både ældre og yngre jubilarer kan få lejlighed til at mindes deres første dage i Søværnet, er der i

jubilærdagens program indlagt besøg både på Holmen, hvor ekserceruddannelsen tidligere fandt sted, og i det store, moderne uddannelsescenter på halvøen Auderød, der skyder sig ud i den smukke Arresø.

### Program

Kl. 10.30 møde ved værftsbroen for enden af Prinsessegade (buslinie 8). Her afholdes parade for chefen for Flådestation København og Marineforeningens formand. I forbindelse med en kort andagt ved en vpl. teolog vil der blive lagt en krans ved mindestenen for civil og militært personel af Søværnet. Herefter afmærkes med Kvindelige Marineres musikkorps i spidsen til frokost.

Kl. 12.15 frokostskafning på Marinekaserne København (tidligere Søværnets Kaserne) på god gammel orlogsmånér. Af pladshensyn kan der kun udstedes 200 billetter til frokosten. Derfor gælder det om at tilmelde sig snarest muligt. De senere år er alt for mange mødt op uden at have anmeldt deltagelse. Det skaber naturligvis bryderier for arrangørerne, som har gjort et stort, frivilligt arbejde. I fremtiden er man beklageligvis nødsaget til at afvise alle, som ikke har fulgt de givne anvisninger. *Forudgående anmeldelse er en absolut betingelse for deltagelse i jubilæarstævnets frokost eller middag.*

Kl. 14.15 afgang fra Holmen til Nordre Toldbod.

Kl. 14.45 afgang med busser gennem det smukke Nordsjælland til Eksercerskolen i Auderød.

Kl. 16.15 ankomst til Auderød. Omvisning under sagkyndig ledelse. Man vil bl. a. i skolens stillerene kirkesal kunne se en meget smuk model af orlogsskibet NORSKE LØVE fra 1631, bygget af Marineforeningens tidligere næstformand Chr. Bønnelycke og skænket af Marineforeningens afdeling for Kgs. Lyngby.

Kl. 18.00 middag i kostforplejningsbygningen.

Kl. 19.30 udskejning.

Kl. 20.00 afgang med busser til København.

Kl. 21.15 ankomst til Rådhuspladsen. Jubilæardagens officielle program er hermed afsluttet.

#### Det økonomiske spørgsmål

Til trods for arrangørernes frivillige indsats vil jubilæarstævnet komme til at koste penge for deltagerne. Imidlertid kan stævnet opdeles i tre afsnit, blandt hvilke man kan vælge at deltage i ét eller flere programpunkter:

I. *Jubilæarparaden.* Til dækning af udgifter ved det store arrangement, må hver deltager erlægge en afgift på kr. 10,00.

II. *Frokost* bestående af biksemad, ost, 2 øl, 2 snaps og kaffe for kr. 20,00 pr. kuvert. Salg af drikkevarer finder ikke sted.

III. *Jubilæarmiddagen* i kostforplejningsbygningen i Auderød, hvor der skaffes efter cafeteria-systemet. Menuen lyder på flæsketeg, æblekage, portvin, øl og kaffe. Salg af drikkevarer finder ikke sted. Middagen og bus-turen koster tilsammen kr. 32,00.

Tegningen er bindende, og anmeldelse om deltagelse sker til Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, 1058 København K., tlf. PALÆ 2886. Kontoret er åbent dagligt kl. 10-13 undtagen lørdag. Ved indbetaling på foreningens postkonto nr. 1608 vil adgangskort blive tilsendt. Husk derfor at anføre nøjagtig adresse og årgang på girokortets talon.

#### Resumé af udgiftsposterne

I Deltagelse i jubilæarstævnet kr. 10,00.

II Frokosten på Holmen kr. 20,00.

III Bustur til Auderød og middag på eksercerskolen kr. 32,00.

Ialt kr. 62,00.

I betalingen er indbefattet udgifter til musik, dekoration, transport af service, materialer, tryksager, buskørsel, til- og afrigning af spisesal m. m.

#### Tilmeldelse

Sidste frist for tilmeldelse ved indbetaling over postkontoen er mandag den 26. august.

Efter onsdag den 28. august vil adgangsbilletterne ikke blive tilsendt. Bestilte og betalte billetter vil på jubilæumsdagen ligge klar til afhentning ved værftsbrovagten mod forevisning af postvæsenets kvittering for beløbets indbetaling. Af hensyn til de vanskelige forsyningsforhold er mandag den 26. august fastsat som absolut sidste frist for tilmeldelse til jubilæarstævnet. Det gentages, at man ikke kan påregne at få plads ved måltiderne, medmindre man er tilmeldt forud. Det vil lette arrangørernes arbejde, dersom tilmeldelse finder sted i god tid, og dersom man følger de her givne anvisninger.

Jubilæarudvalget ser det som sin opgave at gøre festen så smuk og fornøjelig som muligt. Nogle kan tillade sig at ofre mere end andre på fornøjelsen, og man vil om muligt gerne kunne hjælpe mindrebemidlede årgangskammerater, så de kan være med. Derfor henstilles det, at bedre situerede yder et ekstra bidrag til arrangementet - hver efter sin evne.

Under stævnet vil der for en pris af kr. 7,00 blive forhandlet 25, 40 og 50 års jubilæumstegn for aftjening af værnepligt, når dokumentation for indkaldelsesår forevises.

Påklædning: »Daglig blåt«.

*Jubilæarudvalget.*

## En 50 års jubilæar



- I kan vel ikke kende mig?

- Men sådan så jeg altså ud for 50 år siden.

Når jeg lader tankerne gå tilbage, mindes jeg talrige oplevelser fra tiden til orlogs. Nogle var alvorlige, især under krigsperioden, men de fleste var gode og fornøjelige. Ånden og kammeratskabet var der ikke noget i vejen med. *I næste nummer skal jeg fortælle om dengang, vi lavede mytteri.*

Også fra Marineforeningen har jeg dyrebare minder, som jeg gerne vil sige tak for. Næsten i en menneskealder var jeg medlem af hovedbestyrelsen og næstformand. Det var rige år.

Til min runde fødselsdag skrev en af mine orlogskammerater - og tog situationen lige på sigtekornet:

- *Jeg gemmer alle minderne.*

*Som skillinger jeg sanker dem*

*og sidder tit som gnieren*

*og pudser dem og blanker dem.*

*Chr. Bønnelycke.*



Sådan ser der ud i Hørsholm-Rungsted afdelings marinestue i restaurant „Vejlehus“. I baggrunden hygger afdelingsformand Viggo Jørgensen sig med Marineforeningens næstformand Otto Mægaard.

## MARINESTUERNE

Endnu en gang mindes om, at »Under Dannebrog« gerne vil kunne fortælle om afdelingernes marinestuer og derfor er taknemmelig for at modtage beskrivelser og billeder. Vor taknemmelighed skal denne gang rettes til Frederiksværk for en kort beskrivelse og til Næstved for et morsomt foto, som illustrerer en af marinestuerne funktioner (se side 13).

### FREDERIKSVÆRK

Afdelingen har aldrig manglet lokale. Siden 1953 har man haft en marinestue, som dog på grund af indtrufne omstændigheder har måttet friste en noget omskiftende tilværelse. Oprindeligt var den indrettet på hotel Grand og senere på hotel Frederiksværk. Derefter logerede man i fem gode år på restaurant Skovlyst for igen i 1967 at flytte tilbage til hotel Frederiksværk. Her befinder man sig godt og håber at kunne blive i mange år. Hotellet ligger på Torvet, og medlemmer er altid velkomne til et besøg.

### HØRSHOLM-RUNGSTED

6. juli i år rundede Hørsholm-Rungsted afdeling sin 25 års fødselsdag, og vi benytter denne lejlighed til at præsentere en marinestue, der er et godt eksempel på, hvad man kan opnå ved godt samarbejde og godt kammeratskab.

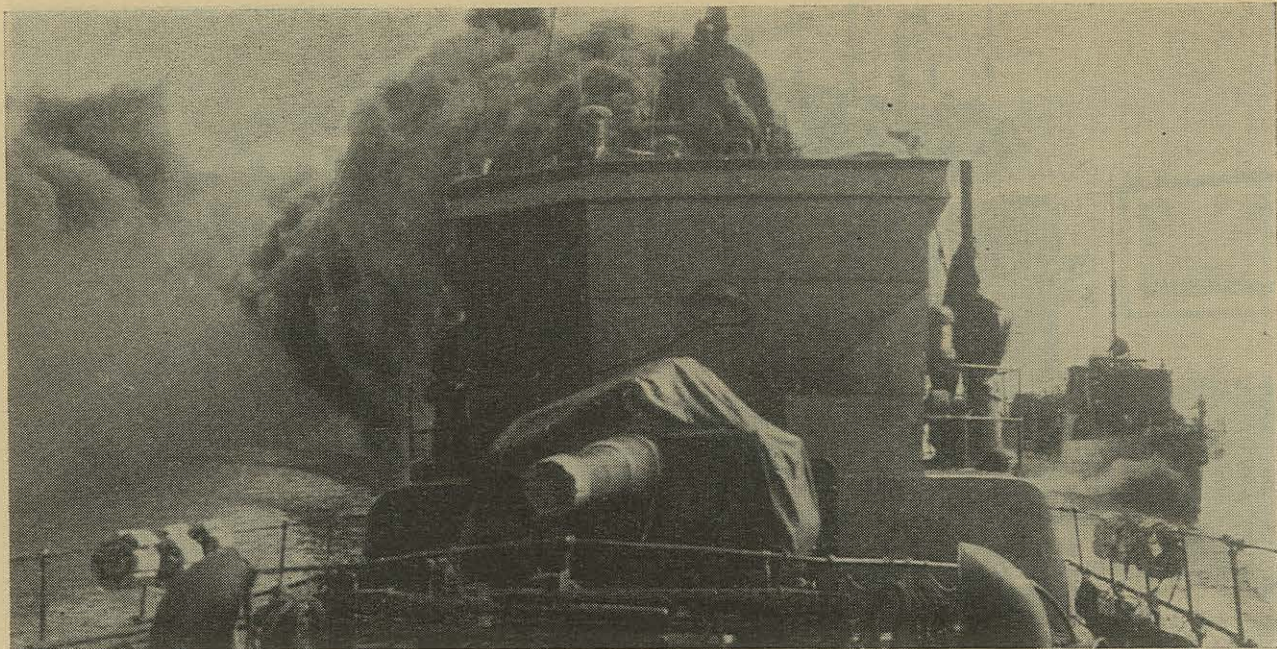
Kun to år efter afdelingens oprettelse kunne man på restaurant »Jomsborg« indvie et rummeligt samlingslokale ved et festligt arrangement med deltagelse af Københavns afdelings musikkorps og med den konsekvens, at antallet af medlemmer kom op på ca. 100.

Takket være en energisk indsats af den initiativrige

formand, toldvagtimester Wichmann, suppleret med en enestående offervilje og en betydelig arbejdsindsats fra medlemmerne fik man et velindrettet lokale præget af maritim hygge, møbleret med skaffeborde og bænke fremstillet på Samfundet og Hjemmet for Vanføre. Kammerater af håndværkerstanden udførte ellers hele indretningen, installationerne, maling, tapetsering osv., og de holdt sig ikke tilbage ved senere flytning af marinestuen. I »Jomsborg« havde man til huse, indtil bygningen skulle sælges for nedrivning. Senere logerede man nogle år i Hørsholm Hotel, og derefter i restaurant »Bakkehave«, indtil man i 1965 fik fast domicil i restaurant »Vejlehus«.

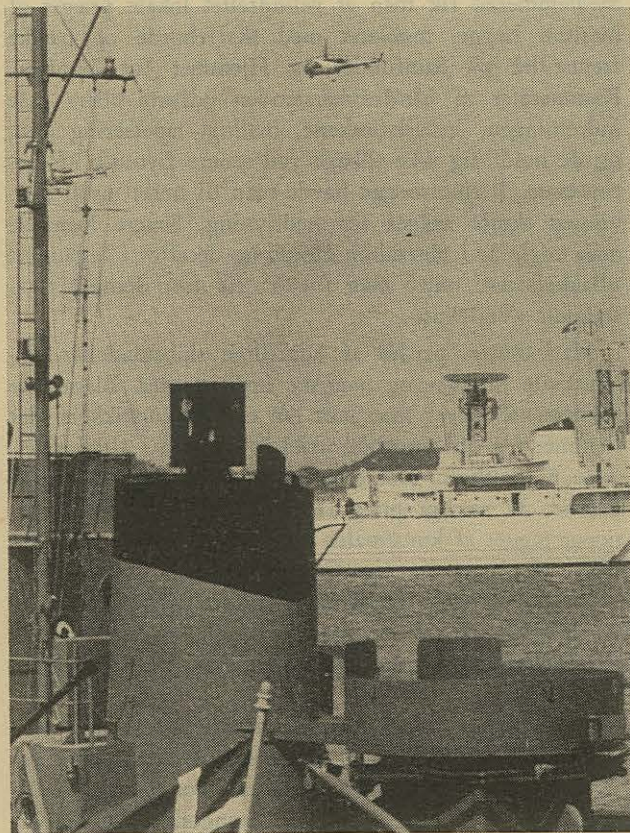
Marinestuen prydes af adskillige skibsmodeller, interessante billeder og nautiske instrumenter. Blandt de sidstnævnte hæger man især om en teleskopkikkert, der stammer fra den engelske ubåd E 13, som i 1916 strandede på Saltholm Det er en gave fra gartner Christian Barfod. Et særligt præg får lokalet af vinduesdekorationer tegnet af kunstmaler Svend Åge Høegh og fremstillet af glarmester Åge Guhle. Ligeledes præges stuen af et nathus med fundament udført af bødkermeister G. Nielsen og af en maskintelegraf og nogle store messingkoøjer skænket af direktøren for Svendborg Skibsværft.

Marinestuens største klenodie er dog lysekronen, som er skænket af bestyrer J. Mogensen. Den stammer fra 1845, da den blev placeret om bord i kongeskibet SLESVIG. Senere blev den flyttet til kongeskibet DANNEBROG I, og nu hænger den altså i en af vore smukkeste marinestuer.



# DANEX 68

Der er mange års tradition for, at den danske marine en gang om året samler enheder af alle skibstyper i en øvelseseskadre. Formålet er taktiske samarbejdsøvelser



Kommandohejsning på Danex 68. Helikoptere melder sig til eskadrechefen.

## DANEX 68

A'propos jubilæumstævnet bringes et billede fra øvelseseskadren 1938, taget af en 30 års jubilæum. Chefen på broen af torpedobåden HØGEN er orlogskaptajn A. H. Vedel. (Foto K. L.).

kombineret med våbentræning og forskellige eksperimentelle øvelser.

Denne sommers danske øvelseseskadre (Danex 68) højeste kommando i København 4. juni, da chefen for Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral A. Helms, med sin stab gik om bord i minelæggeren FYEN. Eskadren omfattede en fregat, to korvetter, tre bevogtningsfartøjer, ti torpedobåde, tre ubåde, fire minelæggere, fire minestrygere og en del hjælpeskibe, ialt godt tredive flydende enheder foruden helikoptere og jagerfly med en samlet mandskabsstyrke på ca. 1500 mand. Øvelserne foregik i danske farvande og i Østersøen.

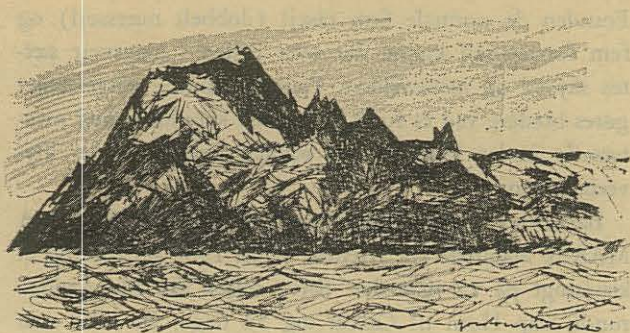
Danex 68 afsluttedes den 21. juni med kommandostrykning på Århus Red, hvor størsteparten af eskadren var opankret på to linier, og besætningerne gjorde front mod flagskibet, da det passerede langs med linierne. Desuden foretog torpedobådene og jagerflyene en forbi-defilerende af flagskibet.

Samtidig med, at den årlige øvelseseskadrens program er et supplement til træningen af den enkelte skibsgruppe, den enkelte besætning og den enkelte mand, giver den i reglen også mulighed for at vise flaget udadtil. Det er skik, at eskadren aflægger et week-end besøg i fremmed havn, og personalet plejer at se hen til denne pause i strabadserne som en behagelig afkobling og en interessant begivenhed, der ofte får en fremtrædende plads i minderne fra orlogstiden.

De danske flådeenheder aflagde i aar besøg i Oslo midt i juni. Gasterne oplevede bl. a., at kong Olav aflagde besøg om bord i skibene. Foruden det store officielle program var der desuden arrangeret udflugter for de danske besætninger og idrætskonkurrencer mellem den danske og norske marine.

Kunstneren, forfatteren og sømanden Gordon Macfie har tegnet skitsen af Kap Horn, det sydligste forbjerg af Patagonien, som Francis Drake så allerede i 1578 – efter at være passeret gennem Magellanstrødet. Kap Horn blev omsejlet første gang i 1616 af brødrene van Schouten og Le Maire, som navngav forbjerget efter deres skib HOORN. Dette var igen opkaldt efter hjemmehavnen i Holland.

96 år tidligere havde den første europæer passeret Sydamerikas sydspids. Det var Magellan, den første jordomsejler, som i 1520 fandt vej i det smalle farvand mellem fastlandet og øgruppen.



# KAP HORN-klubben

Til de sømandsmæssige statussymboler, som endnu ikke kan anses for at være uddøde, må medregnes dokumentationen for, at man har rundet det amerikanske kontinents sydspids i et sejlskib.

Den dag i dag kan man i de tidligere søfartscentre finde gamle skipperhuse (undertiden også moderne bungalows) bærende navnet Kap Horn, og endnu kan man i de fleste havnebyer i nærheden af waterfronten finde beværtninger navngivet efter det stormomsuste forbjerg, som søens folk havde så svært ved at komme forbi.

Nogle hyrebasser satte i gamle dage en ære i aldrig at udmønstre en sømand, uden han havde været et antal gange rundt om »Hornet«, og det fortælles, at man for at kunne leve op til denne reputation lod de hyresøgende søfolk marchere rundt om en tønde på hvilken der var placeret et kohorn.

De sidste tilbageværende Kap Horn-betvingere betragter sig selv som en eksklusiv gruppe af gamle begede søfolk, hvis antal (skulle man tro) naturnødvendigt må blive mindre år for år.

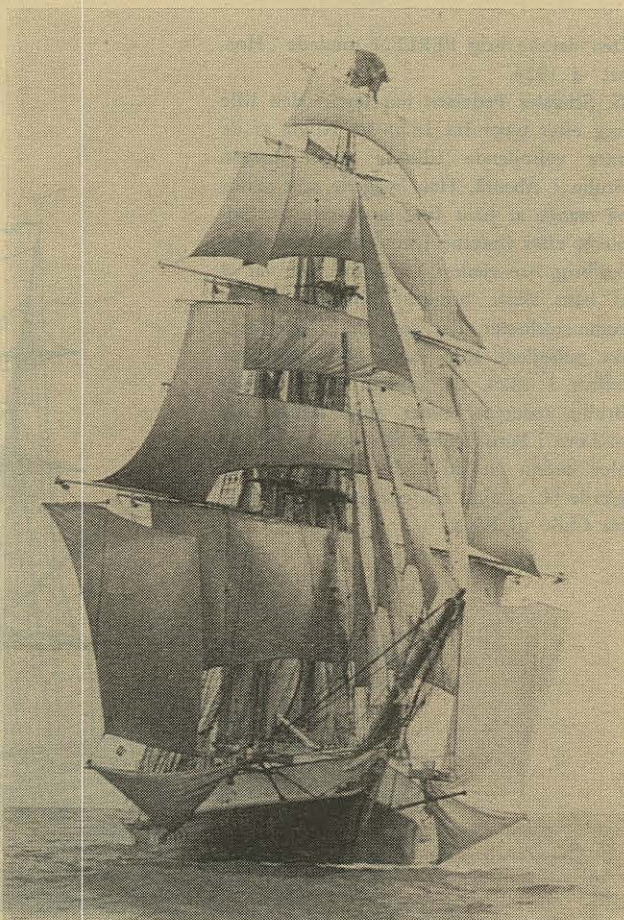
De kommercielle langfartssejlere er forsvundet, men det er forkert at sige, at sejlskibenes tid er helt forbi. Der er ved at gå mode i oceansejlsads som sport og som rekreation. Med mellemrum oplever man endda, at kontinenternes barske sydlige forbjerge bliver besejret af små moderne lystsejlere. Den første og største bedrift af denne art var en sydamerikansk sejlsportsmands jordomsejling ene mand i en 30 fods ketch syd for den 40. breddegrad under den anden verdenskrig.

Motiveringen for sådanne kraftpræstationer kan være forskellige. Af ganske ny dato har man et eksempel på, at det primære formål var optagelse i det eksklusive samfund af Kap Horn-sejlere. De to norske skibsførere John Aage og Sigfrid Wilson, der begge er af gammel sømandsslægt fra Arendal og driver et rederi i Santiago i Chile, købte for et par år siden den gamle svenske skonnert REGINA, som lå i Ystad, delvis ødelagt efter en brand. Prisen var 1000 dollars. REGINA var bygget i 1908 hos J. Ring Andersen i Svendborg for svensk

regning. Den var da et førsteklasses skib, beregnet som ekspeditionsfartøj til sejlsads på Island og Grønland. Skibet måler 186 tons brutto og er 46 meter langt.

De norske brødre lod REGINA istandsætte for over en million kroner og forsynede den med helt ny rigning, så den nu optrådte som barkentine med fuldrigget mast, der var indrettet til at føre en hel overdådighed af sejl.

Barkentina REGINA MARIS for let agtervind og næsten fulde sejl. Dog mangler Jamie Green, skysejl og månerækker (Søfartssamlingerne ved Svendborgsund).



Foruden de normale fem råsejl (dobbeltsælssejl) og fem forstagssejl kunne der over røjlen i magsvejr sættes skysejl og månerækker. Desuden kunne vingefanget gøres bredere ved et fuldt stel læsejl suppleret med »watersail« under læsejlene og »Jamie Green« under klyverbommen.

Barkentinen, som var blevet omdøbt til REGINA MARIS, afsejlede fra Arendal i juli 1966 og foretog et krydstogt på 13 måneder. Selve rejsen fra Montevideo rundt Kap Horn til Callao tog 54 dage, en rejse som indeholdt et passende mål af dramatik og gav årsag til hyldest fra sejlskibsentusiaster i alle havne, som skibet senere besøgte. Et nyt kuld havde kvalificeret sig til optagelse i Kap Horn-Klubben.

Sammenslutningen stiftedes i 1937 i St. Malo i Bretagne og omfattede oprindeligt kun kaptajner som havde ført sejlskib rundt Kap Horn. Denne lille kreds af Kap Hornere mindskedes hurtigt på grund af dødsfald, og for at holde klubben i live ændredes vedtægternes bestemmelser om medlemskab, således at også andre søfolk, der havde rundet Kap Horn i sejlskib, kunne blive medlemmer. Foreningens officielle navn er fransk »Amicale Internationale Des Capitaines Au Long-Cours Cap Horniers«. Den tæller i dag over 2000 medlemmer i Frankrig, England, Holland, Italien, Belgien, Norge, Finland, Sverige, Åland, Tyskland og Danmark.

Sammenslutningen har hovedsæde i St. Malo og administreres af en præsident med titlen Le Grand-Mât

(stormasten), en generalsekretær, en fælleskomite og en generalforsamling. Den nuværende præsident er Commandant Leon Gautier, og generalsekretæren er Marcel Godeau. Den tidligere præsident, Commandant Yves Menguy, døde 1965 i en alder af 88 år. Han havde rundet Kap Horn 42 gange. Rekordene indehaves dog af den tyske kaptajn Miethe-Kriews, som har været rundt Hornet 46 gange. Han er 90 år gammel og var den sidste fører af femmastet bark POTOSI.

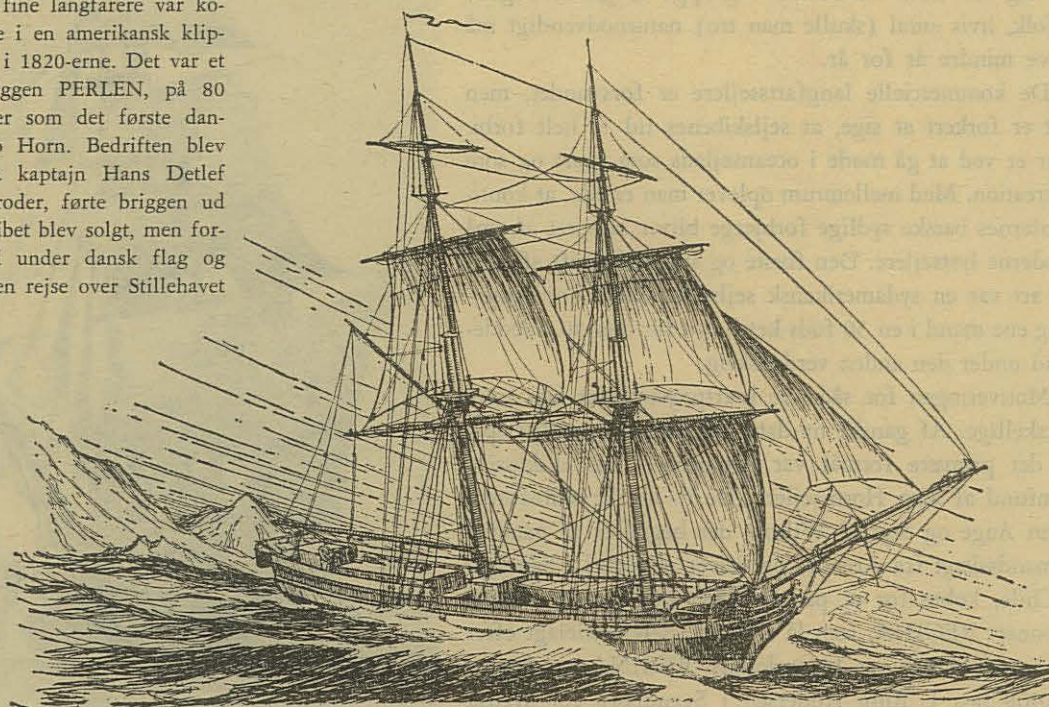
Den danske sektion af den internationale sammenslutning af søfolk, som har rundet Kap Horn i sejlskibe, blev stiftet i København 24. august 1967. Allerede ved årsskiftet var medlemstallet nået op på ca. 50. Dette gode resultat blev opnået takket være personlige kontakter, men man håber, at mange flere vil slutte sig til, efterhånden som de bliver bekendt med klubbens eksistens.

Medlemskab af klubben står åbent for enhver, der har rundet Kap Horn i sejlskibe. Tilmelding sker til den danske sektionens sekretær: P. Godtbert, Tårnvej 70, Rødovre, tlf. (01) 707607. Indmeldelsesgebyret er kr. 5,00 og årskontingentet kr. 20,00. Medlemseblemet koster kr. 5,00. Bestyrelsen består i øvrigt af orlogskaptajn J. O. Bay-Schmidt (præsident), mønstringsbestyrer H. Robdrup (vicepræsident) og skibsinspektør P. R. Johansen (kasserer).

I henhold til sammenslutningens internationale vedtægter har denne til formål at bevare minder og tradi-

Den danske brig PERLEN rundede „Hornet“ i 1824.

H. Schøsler Pedersen har tegnet den lille brig efter typer fra 1820-30. Nogle af de mest velsejlende tilhørte agent Jørgen Bruhn i Åbenrå. Han byggede selv skibe, og mange af hans fine langfarere var kopperet efter linierne i en amerikansk klipperbrig, han ejede i 1820-erne. Det var et af hans skibe, briggen PERLEN, på 80 kommercelæster, der som det første danske omsejlede Kap Horn. Bedriften blev udført i 1824, da kaptajn Hans Detlef Bruhn, rederens broder, førte briggen ud til Lima i Peru. Skibet blev solgt, men forblev endnu en tid under dansk flag og gjorde bl. a. også en rejse over Stillehavet fra Chile til Kina.





tioner fra sejskibstiden i størst muligt omfang og at fremme kammeratskabet og dermed mulighederne for udveksling af historisk og andet materiale mellem søfolk fra den sidste periode af sejskibstiden. Den danske sektion har allerede holdt adskillige møder og sammenkomster, bl. a. en generalforsamling og frokost i november om bord i M/S GRIPIN, hvis fører er svensk Kap Horner, og et besøg i februar på orlogsmuseet i København med efterfølgende møde og frokost. En planlagt sammenkomst i Svendborg i januar måtte desværre aflyses på grund af vejrforholdene.

Internationale stævner har været afholdt i Lübeck, i 1966 i St. Malo og i 1967 i Southampton. Under sidstnævnte sammenkomst havde man lejlighed til at besøge VICTORY i Portsmouth og CUTTY SARK i Greenwich.

Den internationale kongres i 1968 fandt sted i Juanes-Pins ved Middelhavets kyst mellem Nice og Cannes fra 12. maj til 2. juni. Her var Hotel Provencal reserveret for de gamle langfartssøfolk, som var mødt op i

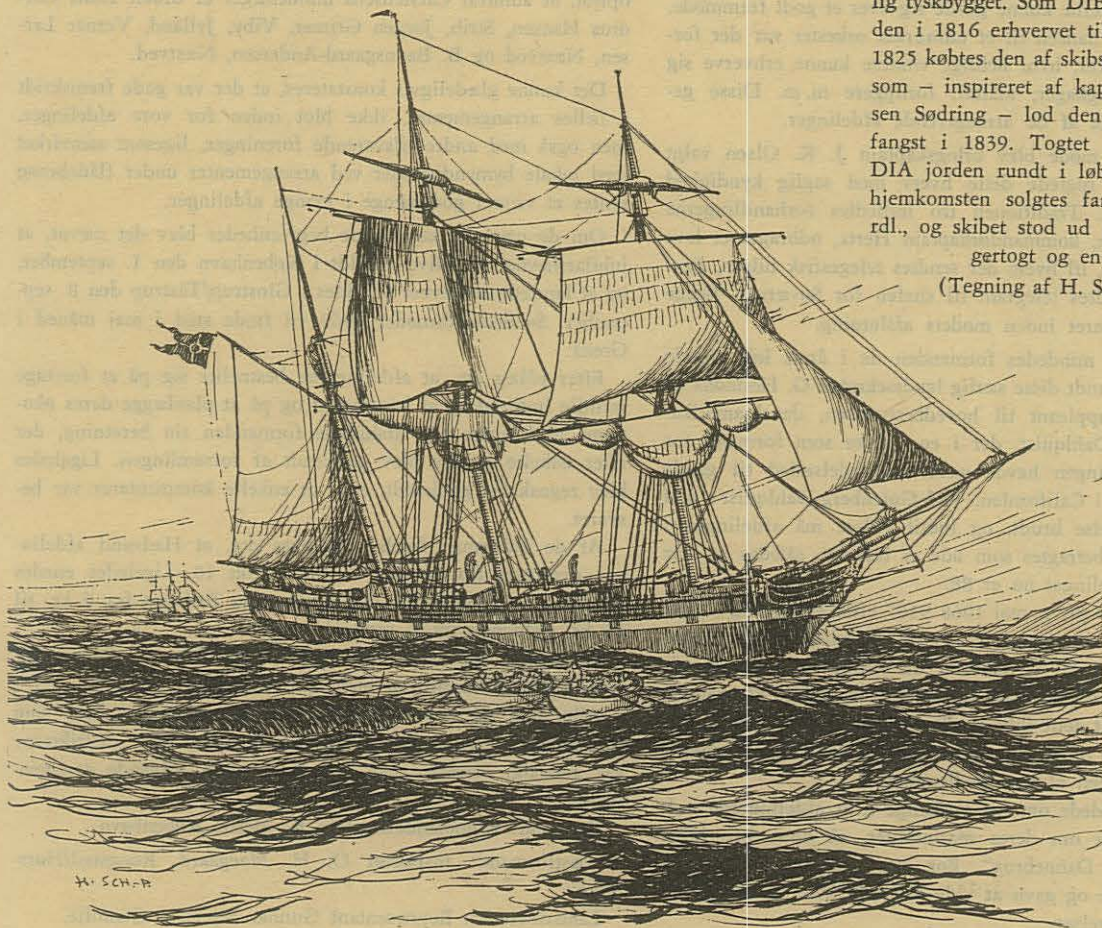
et antal af ca. 120. Den franske afdeling, der stod som vært, var på grund af den næsten totale strejke kun repræsenteret med seks deltagere. De vanskelige transportforhold var formentlig også medvirkende til, at der kun var mødt to fra Belgien, to fra Holland, to fra England, én fra Finland, ti fra Sverige, to fra Norge, én fra Ålandsøerne, tre fra Danmark og – 90 fra Tyskland. De var kommet i samlet trop i busser fra Hamburg og Bremen, og havde derfor ikke som de øvrige været hæmmet af strejkerne i det franske transportmaskineri.

Til de særlige arrangementer i forbindelse med sammenkomsten hørte bl. a. et besøg på et museum for Napoleon Bonapartes skibe og overværelse af en messe for havets ofre i det gamle søfartskapel La Garoupe. I øvrigt hvilede der over mødet en sådan ånd, at medlemmet fra Ålandsøerne på gennemrejse i København kunne udtale til referenten:

*»If we could only pass over the handling of the World to these old sailormen they would make it steer a safer course«.*

Barkskibet CONCORDIA var antagelig det første danske skib, som i 1841 passerede Kap Horn i østlig retning. 11. maj 1839 lettede det fra Københavns red og stod ud på et togt, der skulle blive en hel jordomsejling – og den første udført af et dansk skib. Barken, der oprindeligt var fuldrigget, málte 261 brt og var formentlig tyskbygget. Som DIE EINIGKEIT blev den i 1816 erhvervet til København, og i 1825 købtes den af skibsreder Jacob Holm, som – inspireret af kaptajn Thomas Jepsen Sødring – lod den indrette til hvalfangst i 1839. Togtet bragte CONCORDIA jorden rundt i løbet af to år. Efter hjemkomsten solgtes fangsten for 50.000 rdl., og skibet stod ud på et nyt hvalfangertogt og en ny jordomsejling.

(Tegning af H. Schøslér Pedersen).





123 sendemænd fra 39 af Marineforeningens afdelinger over hele landet forsamlet i „Karnappen“.

## FRA HOVEDBESTYRELSEN

### SENDEMANDSMØDET 1968

Det årlige sendemandsmøde fandt sted den 19. maj i København, hvor afdelingerne i distrikt I (Storkøbenhavn) havde påtaget sig arrangementet i fællesskab.

Kammeratskabsaftenen i „Karnappen“ lørdag den 18. fik et fint forløb. Der var stemning og humør i den udsmykkede festsal, og arrangørerne kunne glæde sig over et godt fremmøde. I forbindelse med dansen til et udmærket orkester var der forskellige konkurrencer, hvor heldige vindere kunne erhverve sig dejlige bøger, islagkager, mætter, forliggerer m.m. Disse gevinster var skænket af de arrangerende afdelinger.

Ved søndagens møde blev orlogskaptajn J. K. Olsen valgt til dirigent. Han røgtede dette hverv med saglig kyndighed og passende lune. Traditionen tro indledtes forhandlingerne med, at formanden, kommandørkaptajn Hertz, udbragte et leve for æresformanden, til hvem der sendtes telegrafisk hilsen, ligesom der også sendtes telegram til chefen for Søværnet. Begge hilsener blev besvaret inden mødets afslutning.

I sin beretning mindedes formanden de i årets løb afdøde kammerater, og blandt disse særlig landssekretær G. Honnons de Lichtenberg og suppleant til hovedbestyrelsen, dansk-amerikaneren Gutenberg-Dahlquist, der i en årrække som formand for Los Angeles-afdelingen havde været forbindelsesled til gamle orlogsgaster bosat i Californien. Ved Gutenberg-Dahlquist's død er denne forbindelse brudt, og indtil videre må afdelingen i Los Angeles nok betragtes som ude af billedet, således at vort samlede antal afdelinger nu er 88.

Medlemstallet er pr. 1. maj 1968 9167 efter en tilgang i årets løb på 676 og en afgang på 696, altså en mindre nettotilbagegang på 20. Disse tal er omtrent de samme som foregående år, således at situationen kan betragtes som stabil. Formanden fremhævede dog, at dette ikke skulle give anledning til at slække på anstrengelserne for at øge interessen for foreningens arbejde og dermed tilgangen af nye medlemmer.

Formanden mindede om det ønskelige i, at afdelingerne indsender oplysninger om deres marinestuer, så disse kan blive omtalt i „Under Dannebrog“. For medlemmer på rejse kan det være til glæde og gavn at vide lidt om, hvor de kan falde ind i vante omgivelser.

Skyttelavens antal er stadig 8, men der arbejdes flere steder på at etablere nye lav. Formanden omtalte, at hovedbestyrelsen havde udsat en ny vandrepokal, som efter særlige regler vindes af det lav, der over en periode viser størst fremskridt ved landsskyttestævnerne.

Under omtale af foreningsvirksomheden i årets løb blev det oplyst, at admiral Carstensens mindebøger er tildelt Hans Cordius Hansen, Strib, Jørgen Grimar, Viby, Jylland, Verner Larsen, Næstved og B. Baunsgaard-Andersen, Næstved.

Det kunne glædeligvis konstateres, at der var gode fremskridt i fælles arrangementer, ikke blot inden for vore afdelinger, men også med andre tilsvarende foreninger, ligesom samvirket med lokale myndigheder ved arrangementer under flådebesøg syntes at være i god gænge i mange afdelinger.

Om de nærmest kommende begivenheder blev det nævnt, at jubilæumstævnet vil blive afholdt i København den 1. september, og at landsskyttestævnet afholdes i Glostrup/Tåstrup den 8. september. Sendemandsmødet 1969 vil finde sted i maj måned i Grenå.

Efter pålæg om, at afdelingerne bestræber sig på at foretage rettidig indbetaling af kontingent og på at planlægge deres økonomi på længere sigt afsluttede formanden sin beretning, der efter enkelte indlæg blev godkendt af forsamlingen. Ligeledes blev regnskabet godkendt, efter at enkelte kommentarer var besvaret.

Af de indkomne forslag vedtoges det, at Hadsund afdelingen overføres fra distrikt 12 til distrikt 10. Ligeledes enedes man om, at indskud for nye medlemmer forhøjes fra 6 kr. til 10 kr. gældende fra 1. september 1968.

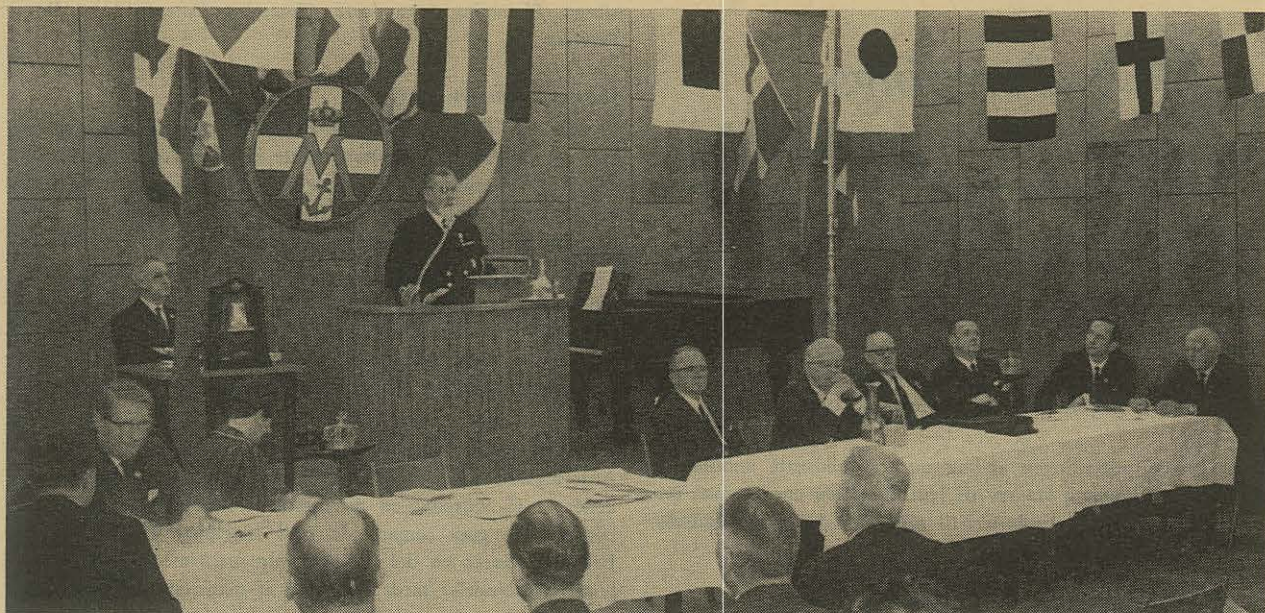
Et forslag om „strafrente“ for overskridelse af fristen for indbetaling af kontingent blev ikke vedtaget.

Alle valg til hovedbestyrelsen og til revisionen blev som foreslået. Det kunne tillige oplyses, at alle valg i distrikterne var genvalg. Herefter har hovedbestyrelsen følgende sammensætning:

Formand: Kommandørkaptajn K. Hertz, København.

Næstformand: Inspektør O. H. Maegaard, Rungsted/Hørsholm.

Landssekretær: Repræsentant Gunnar Sejersen, Gentofte.



Omkring talerstolen ses fra v. OK S. Thorlund Nielsen, OK J. K. Olsen, sekretær fru Thorsen, KK K. Hertz på podiet, Arne Sørensen, Ålborg, E. Schytte Hansen, Randers, Ejner Nielsen, Næstved, Knud Schrøder, Esbjerg, M. Burchardt, Kolding og E. Semberg, Nakskov.

Hovedkasserer: Orlogskaptajn S. Thorlund Nielsen, Gentofte.  
Distrikt I Storkøbenhavn: Boghandler O. Reumert København.

Distrikt II Sjælland N: Maskinmester Hans Petersen, Frederiksværk.

Distrikt III Sjælland V: Blikkenslagerm. I. Strangholt, Roskilde.

Distrikt IV Sjælland S: Kontorbestyrer E. Nielsen, Næstved.

Distrikt V Bornholm: Kaptajn C. Thomsen, Rønne.

Distrikt VI Lolland-Falster: Forretningsfører E. Semberg, Nakskov.

Distrikt VII Fyn: Ing. E. Fylling, Odense.

Distrikt VIII Jylland SE: Fabrikant M. Burchardt, Kolding.

Distrikt IX Jylland SV: Direktør K. Schrøder, Esbjerg.

Distrikt X Jylland M: Omsorgskonsulent E. Schytte Hansen, Randers.

Distrikt XI Jylland NV: Værkfører Egon Hansen, Skive.

Distrikt XII Jylland N: Taksator Arne Sørensen, Ålborg.

Distrikt XIII Oversøisk afd.: Bagerm. E. Echwald, Godthåb, Grønland.

Revisorer og revisorsuppleanter:

1. Valgt 1967 for en 2-årig periode: Kontorchef A. Aare og underdirektør Petersen.

2. Valgt 1968 for en 2-årig periode: Kaptajn S. E. Fabricius og direktør V. Thomsen.

I 1969 er der valg af distriktsrepræsentanter og suppleanter i distrikt I, VI, X og XI. Endvidere er næstformanden på valg.

Efter ganske få indlæg under „eventuelt“ kunne sendemandsmødet afsluttes og sendemændene med deres gæster samles til en hyggelig og velfortjent frokost.

I henhold til indført praksis henligger der hos de forskellige distriktsrepræsentanter eksemplarer af sendemandsmødets stenografiske referat for udlån til særligt interesserede medlemmer eller afdelinger, der f. eks. på bestyrelsesmøder kunne ønske at vide mere om, hvem der sagde hvad under mødet.

#### Jule-askeskåle 1968

Hovedkontoret har fra Søværnets Intendantur fået oplyst, at motivet på årets juleaskeskåle er hentet fra de hændelser, der fandt sted på Holmen hin mindeværdige 29. august 1943, nemlig det

velkendte billede af kystforsvarsskibet PEDER SKRAM efter sænkningen ud for Nyholms mastekran.

Hovedkontoret kender endnu ikke priserne på askeskålene, men regn for en sikkerheds skyld med, at de er lidt dyrere end i 1967, hvor prisen på store fajanceskåle var kr. 3,85 og på små skåle af porcelæn kr. 6,00.

*Bestilling på askeskåle skal afgives til afdelingsformændene senest 1. november 1968.*

#### Tilgang af nye medlemmer i april kvartal 1968

Åbenrå 17, Ålborg 5, Århus 2, Bogense 1, Bornholm 2, Ebeltoft 17, Esbjerg 17, Fåborg 1, Fakse 4, Fanø 1, Fredensborg 1, Fredericia 1, Frederiksberg 7, Frederikshavn 2, Frederikssund 4, Frederiksværk 2, Gentofte 6, Glostrup 2, Grenå 14, Hals 1, Haslev 2, Helsingør 4, Hillerød 3, Hjørring 5, Hornbæk 2, Hundested 11, Hørsholm 8, Kalundborg 3, Kolding 6, Kgs. Lyngby 1, Korsør 2, Køge 2, Maribo 1, Møen 6, Nyk. Falster 2, Nyk. Mors 4, Nyk. Sjæll. 1, Næstved 1, Odense 1, Præstø 1, Randers 2, Ribe 1, Ringkøbing 1, Skagen 3, Skælskør 1, Skive 3, Svendborg 2, Sønderborg 2, Thisted 2, Vejle 3, Viborg 2.

Tilgang ialt: 195 medl. Afgang ialt: 206 medl.

## MARINE-FORENINGENS Kalender

#### Kommende afdelings-jubilæer

3/11	1968	Rudkøbing, 25 år.
5/12	„	Hjørring, 25 år.
8/3	1969	Randers, 50 år.
22/3	„	Præstø, 25 år.
2/4	„	Frederiksværk, 25 år.
4/4	„	Kgs. Lyngby, 25 år.
5/5	„	Løgstør, 25 år.
8/6	„	Frederiksberg, 25 år.
26/6	„	Ribe, 50 år.
9/8	„	Ringe, 25 år.
1/9	„	Århus, 50 år.
6/11	„	Birkerød, 25 år.
29/11	„	Fanø, 25 år.



## Forenings- meddelelser

### Frederiksberg

Afdelingens husorgan „Skum for Boven“, der redigeres af næstformanden Børge Kjeldberg, er inde i sin anden årgang som kontakttid for medlemmerne. Man har haft otte arrangementer sidste år, bl. a. foredrag af orlogskaptajn J. O. Frederiksen om politiaktionen 19. september 1944, medens kommandørkaptajn Harry Larsen har fortalt om 19. august 1943 og tiden der fulgte.

På generalforsamlingen vedtog man at nedsætte antallet af bestyrelsesmedlemmer fra syv til fem. Desuden endes man om at arrangere et jubilæumslotteri til støtte for den runde fødselsdag i 1969.

### Frederikssund

Afdelingens 50 års fest på Hotel Isefjord havde samlet et halvt hundrede gæster, blandt hvilke man så repræsentanter for andre lokalafdelinger og distriktsledelsen. Desuden deltog landsforeningens formand, KK Kai Hertz, og byens borgmester, Jørgen Christensen. Sidstnævnte takkede afdelingen for godt samarbejde med byens øvrighed i forbindelse med adoption af et orlogsskib og ved flådebesøg i havnen. Kai Hertz lykønskede den nye bestyrelse med initiativ og fremgang, og han overrakte som hovedforeningens gave en formandskæde med bådsmandsfløjte, hvormed der kunne pustes yderligere liv i foretagendet.

Ved jubilæumsfesten fik fhv. lods Carl Stærh overrakt Marineforeningens hæderstegn. Han var en af afdelingens stiftere og havde støttet dens virke gennem mange år.

Bestyrelsen omfatter nu Arne Pedersen (formand), O. D. Jensen, Svend B. Rasmussen, Jørn Pedersen og A. B. Heiberg. Formanden fortæller, at man efter en vellykket 50 års jubilæumsfest den 5. maj holder sommerferie indtil udgangen af juli. Derefter vil afdelingen den første onsdag i hver måned holde åbent hus i marinestuen på hotel Isefjord.

I den lokale ugeavis vil medlemmerne blive orienteret om særlige arrangementer. Yderligere oplysninger kan fås hos sekretær Ove D. Jensen, tlf. 324.

### Godthåb

Der er så meget krudt i afdelingen, at man til tider har måttet lukke for tilgangen af medlemmer. Der er en mulighed for, at man snart bliver nødt til det igen, selv om det ikke sker med glæde.

Naturligvis gør særlige forhold sig gældende på Grønland, hvor en så levende forening har været det faste tilholdssted for mange. I visse henseender er foreningslivet dog vanskeligere på Grønland end andre steder, hvor folk kommer og rejser igen. Man har i afdelingens 12 års levetid haft en gennemgang af adskillige tusinde medlemmer.

Ved fødselsdagsfesten 18. maj på restaurant Kristinemut havde man måttet begrænse antallet af deltagere til 140. I festen deltog 5 franske marinere fra et besøgende inspektionsskib.

Afdelingen, som for tiden tæller over 400 medlemmer, har i år præsteret at sende ikke mindre end seks drenge ud med skoleskibet GEORG STAGE. Så gode resultater kan man opnå med en afdelingsformand som bagermester Albert Echwald, og når denne har den rigtige støtte fra bestyrelsesmedlemmer som Thorleif Preus, Erling Abildgaard, Ib Lunby, Frank Frede-

riksen, Flemming Schandorff, Flemming Damgaard og Børge Petersen.

### Glostrup, Tåstrup og omegn

2. maj var der stopfyldt på banjerne, da over 50 medlemmer i marinestuen „Kahytten“ hørte den kendte eventyrer Clauson Kaas fortælle om sine oplevelser. Endnu større deltagelse havde foreningens årlige skovtur, hvor man naturligvis havde damerne med. Arrangementet sluttede med dans i Jægerkroen.

Afdelingens program for efteråret byder foreløbig på et arrangement 5. september i „Kahytten“, hvor revyforfatter og fængselspræst Johannes Møllehave vil underholde. Desuden vil man den 3. oktober få besøg af den kendte marinesanger Tage Absalon fra Tåstrup. Han vil underholde med sømandssange.

### Hadsund

Afdelingsformand, grosserer Ove Hvims oplyser, at det er lykkes at få indrettet en marinestue i hotel Hadsunds lokaler takket være godt samarbejde med hotelejer Winther Larsen. Beklageligvis er en del af de gamle maritime relikvier blevet borte i forbindelse med flytningen af marinestuen.

Afdelingen har taget initiativet til reparation af minebøssen ved broen. Desuden arbejdes med planer om sammen med hjemmevernet at anlægge en 15–20 meter lang salonskydebane i hotel Hadsunds baghus.

### Helsingør

Planer om at arrangere en fælles sejltur ud til fyrskibet „Lappgrund“ måtte desværre opgives, skriver formanden, M. Petersen. Årsagen kan næppe have været frygt for høj bølgegang. Turen kom i stedet til at gå til Wiibroes bryggeri 15. maj, hvor 32 mand blev vist rundt af maskinmester Hjort. Den tekniske instruktion blev efterfulgt af sagkyndig smagskontrol, der udløste stemningen for gode historier og glade sange.

### Hjørring

„Kompasset“ hedder afdelingens bulletin, som bliver produceret på særdeles fordelagtige betingelser i tidligere formand (nu afd.) Gram Mikkelsens bogtrykkeri. Af „Kompasset“ fremgår, at afdelingen den 4. april havde fregatskydning og skiveskydning i motel Hjørring. Man foretrækker hverdage til sådanne arrangementer, da mange medlemmer er engageret på anden måde lørdage og søndage.

### Kerteminde

23. maj arrangeredes fregatskydning med stor tilslutning. Fabrikant Knud Nielsen blev fregatkaptajn med eget skud.

### København

Boghandler O. Reumert, afdelingens formand, rapporterer, at man den 7. marts arrangerede et besøg for medlemmerne med damer på Danmarks mest moderne bladhus, hvor man så, hvorledes en avis bliver til, og efter rundturen fik serveret en forfriskning. I arrangementet deltog også Frederiksberg afdeling. Sæsonens række af mødeaftener sluttede med et foredrag holdt af major Krum Hansen, som rejste spørgsmålet: Hvad med NATO efter 1969? Desuden vist en film om taktiske våben for fly.

Programmet for efteråret er lagt. Torsdag den 12. september kl. 19.00 besøg på Værløse Flyveplads (distrikt I arrangerer). Onsdag den 9. oktober kl. 18.30 foredrag og film fra Røde Kors om arbejdet i Vietnam (restaurant Kongens Have). Torsdag den 7. november 1968 kl. 19.30 andespil i Frederiksberg Allé 11. Onsdag den 4. december 1968 julestemning og ti års jubilæum for indvielse af marinestuen.

### Lemvig

En kombination af det nyttige og behagelige er formålstjenlig, når man tilstræber god mødedeltagelse. Distrikt II afholdt møde i Lemvig 29. marts i marinestuen. Derefter var arrangeret en rundtur på havnen med besøg på filetfabrikken, kølehuset og isværket, hvor der serveredes en forfriskning. Der sluttedes af med hyggeligt samvær og solid føde i marinestuen.

### Kgs. Lyngby

For efterårets sæson er foreløbig fastlagt et besøg på Flyvestation Værløse 12. september fælles for distrikt I. 4. oktober kl. 19.00 er der skafning i marinestuen på „Lottenborg“.

### Nykøbing S.

8. juni afholdtes fregatskydning ved Grønnehavehus. Ny fregat-kaptajn blev overminemekaniker J. A. Hansen på skud afgivet af Jens Aarestrup. Præmierne uddeltes ved en festmiddag med damer på hotel Odsherred.

### Næstved

Korvetten FLORA er adopteret af Næstved, og da skibet i foråret søgte besøg, gjorde marineforeningens lokale afdeling såvel som byens styrelse og garnisoner deres bedste for at hygge om mandskabet. Billedet fra marinestuen i Næstved er dokumentation for, at der var stemning til stede ved afdelingens arrangement. 6. juli havde man en vellykket sommerudflugt sammen med Skælskør afdeling.

### Åbenrå

Den 21. maj om aftenen samledes fem mænd til et vigtigt møde på hotel „Viking“ i Åbenrå. Det drejede sig om muligheden for at genrejse en afdeling af marineforeningen i den gamle søfartsby, som har helt enestående traditioner fra sejl-skibstiden.

Initiativtager til mødet var viktualiehandler Svend Erik Jensen, Åbenrå. Han havde inddraget værten på „Viking“, Rudi Pedersen, som var positivt interesseret og desuden som særlige sagkyndige tilkaldt tandtekniker Schmidt, formand for Sønderborg afdelingen, fabrikant Mogens Burchardt, formand for Kolding afdelingen og repræsentant for distrikt 8, samt sekretær Poul Mortensen fra Kolding. Mødet fik et positivt resultat. Åbenrå afdeling er en realitet. Den har allerede 20 medlemmer, og dens formand er Svend Erik Jensen, Engvej 6, Åbenrå.

### Ålborg

E. Samuelsen fortæller, at afdelingen den 28. maj havde udflugt for medlemmer med damer til Gjølbakke med glimrende tilslutning. Efter skafning på kroen optrådte medlemmer og damer med forskellig underholdning, og der sluttedes med dans.

En sølvpokal skænket af afdelingens tidligere formand, konsul Stuhr, vil i fremtiden blive anvendt som vandretrofæ for en god indsats i afdelingens bestyrelse (udvisning af særlig interesse, initiativ, godt kammeratskab etc.). Hvert år vil det udvalgte medlem få sit navn indgraveret i pokalen, der forbliver i sin vitrine i marinestuen. Den pågældende vil til ejendom modtage et miniaturebæger.

Første uddeling af æresbevisningen vil finde sted ved mønstringen 12. september. Ved denne lejlighed vil man foruden medlemmerne også invitere tidligere orlogsgæster, som endnu ikke er medlemmer. Afdelingens program for næste sæson er allerede lagt: 18. august fregatskydning. 12. september mønstring. 24. oktober ulkeaften. 7. november andespil (med damer). 5. december julestue (med damer). 16. januar fabriksbesøg. 13. februar generalforsamling. 8. marts stiftelsesfest (med



Marinestuen i Nakskov danner en hyggelig ramme om afdelingens arrangement for mandskabet i korvetten FLORA.

damer). 23. april møde med flyvertroppernes soldaterforening. 22. maj udflugt med damer.

### Århus

Afdelingens formand, K. J. Birthin, oplyser at repræsentanter for afdelingen deltog i en reception 6. april i anledning af flyvevåbnets soldaterforenings 25 års jubilæum. På befrielsesdagen 5. maj var man repræsenteret under mindehøjtideligheden ved søfartsmonumentet på Århus Havn og nedlagde en blomsterdekoration. Ligeledes var afdelingen den 14. juni repræsenteret med sit flag ved festgudstjeneste i domkirken og det efterfølgende faneoptog i anledning af Valdemarsdagen.

På programmet står foreløbig et maritimt foredrag i marinestuen 3. oktober.

Afdelingens skyttelav havde fornøjelse af sit „togt“ 20. juni til Nørsminde Gl. Kro, hvor det stod på keglespil, rafling, pilekast, koldt bord og dans. Skyttelavet skyder også – den første tirsdag i hver måned undtagen juli og august.

På grund af redaktørskiftet i „Under Dannebrog“ er et brev fra Knud Jakob Birthin beklageligvis kommet på vilde veje. Først nu er det kommet til bladets kundskab, at afdelingen faktisk har været særdeles aktiv i efteråret, hvor der har været arrangeret en filmaften, skyttelavets kongefest, en stor mannefest på Marinekaserne Århus, og den 11. november kransenedlægning. Næsten værre er det, at fødselsdagslisten for 1968 først nu er nået frem. Derfor må vi (lidt flove) gratulere et stort antal af medlemmerne fra Århus med tilbagevirkende kraft.



Fra Godthåb-afdelingen meddeles, at man har mistet to medlemmer ved dødsfald: Rørlæggermester Otto F. Hansen og skibsfører Hans Tausen.

Horsens-afdeling har mistet sit medlem restauratør Knud Kristensen. Afdelingens flag paraderede ved børen.

Forhenværende bødkermester Christian Lange, som var det sidste æresmedlem i Varde-afdeling er gået bort. Kammerater fulgte ham til det sidste hvilested, og formanden udtalte mindeord om kammeraten, der som værnepligtig var med på krydseren HEIMDAL's togt til Middelhavet i 1908. Ved denne lejlighed deltog besætningsmedlemmer ved redningsaktionen efter jordskælvet i Messina. Christian Lange var blandt dem, som efter denne indsats fik tildelt en redningsmedalje.

## MARINE-FORENINGEN *gratulerer*

- 3/1 Direktør Hans Nielsen, Århus afd., 85 år.  
 14/1 Tjener Henry Sørensen, Næstved afd., 50 år.  
 24/1 Direktør Joh. Jensen, Århus afd., 75 år.  
 4/2 Repræsentant Ancker H. Kristensen, Århus afd., 50 år.  
 21/2 Mejeribestyrer Christensen, Gedved, Horsens afd., 75 år.  
 11/2 Lokomotivfører F. H. Kristiansen, Århus afd., 50 år.  
 12/2 Belysningsarbejder Johs. Sørensen, Århus afd., 65 år.  
 16/2 Salgschef Anders Chr. Baltersen, Århus afd., 50 år.  
 8/3 Mejeriejer H. H. Jensen, Horsens afd., 60 år.  
 7/4 Ing. O. E. Andersen, Vissinggård, Horsens afd., 75 år.  
 9/4 Mælkehandler Albert Emil Andersen, Århus afd., 50 år.  
 15/4 Dan Jensen, Næstved afd., 90 år.  
 22/4 Værkfører Kaj Jensen, Århus afd., 50 år.  
 23/4 Mejeribestyrer Isager, Tonnerup, Horsens afd., 65 år.  
 23/4 Styrmand Ingv. Chr. Mouritzen, Århus afd., 70 år.  
 25/4 Ing. Chr. Søndergaard, Horsens afd., 85 år.  
 2/5 Ekspeditionssekretær Børge Klercke Rasmussen, Århus afd., 65 år.  
 8/5 Snedker Carlo Larsen, Næstved afd., 50 år.  
 4/6 Fhv. pakhusformand O. Gottlieb, Horsens afd., 75 år.  
 4/6 Radioforhandler Albert Garn, Næstved afd., 70 år.  
 4/6 Montør Holger Petersen, Kgs. Lyngby afd., 60 år.  
 13/6 Tekstilarb. Sv. Eliassen, Kgs. Lyngby afd., 50 år.  
 20/6 Orlogskaptajn M. Bredsdorff, Holte, Kgs. Lyngby afd., 50 år.  
 2/7 Maskinm. Andreas C. Munch, Kbh. afd., 75 år.  
 3/7 Maskinm. H. E. Schultz, Kbh. afd., 65 år.  
 4/7 Prokurist Erik Bengtson, Gentofte afd., 60 år.  
 10/7 Bankbest. Niels Christoffersen, Virum, Kgs. Lyngby afd., 50 år.  
 22/7 Ejendomsmgl. E. Christensen, Kgs. Lyngby afd., 75 år.  
 24/7 Pensionist Valdemar Schou, Kbh. afd., 80 år.  
 26/7 Blikkensl. Robert Jensen, Århus afd., 60 år.  
 29/7 Mekaniker W. H. E. Nielsen, Kbh. afd., 75 år.  
 30/7 Gas- og vandmester Chr. Ravn, Bagsv., Kgs. Lyngby afd., 70 år.  
 1/8 Købm. Chr. Sørensen, Vrigsted, Horsens afd., 65 år.  
 3/8 Muremester Holger Thiel (medlem i 53 år), Kbh. afd., 80 år.  
 5/8 Slagterm. Johansen, Horsens afd., 60 år.  
 9/8 Maskinarb. Rikard Carlsen, Næstved afd., 60 år.  
 10/8 Kaptajnløjtn. E. L. Frandsen, Kbh. afd., 65 år.  
 11/8 W. Ørum, Horsens afd., 50 år.

- 12/8 Søløjtn. Henning Kjøller, Århus afd., 50 år.  
 16/8 Inspektør Arne Greve, Kbh. afd., 50 år.  
 23/8 Øjvind Dahl Pedersen, Kbh. afd., 60 år.  
 3/9 Mejeribest. Gerhard E. Christensen, Orø, Holbæk afd., 50 år.  
 9/9 Pensionist Frits M. Sørensen, Silkeborg afd., 75 år.  
 11/9 I. Chr. Olsen, Holbæk afd., 75 år.  
 11/9 Mejeribest. Th. Larsen, Grauballe, Silkeborg afd., 60 år.  
 13/9 Restauratør Helge Engelst, Kbh. afd., 50 år.  
 14/9 B. Bjørklund, Horsens afd., 65 år.  
 15/9 Fabrikant Holger Brodthagen, Næstved afd., 70 år.  
 15/9 Maskinm. Wilhelm Niebuhr, Silkeborg afd., 60 år.  
 17/9 Kommandør, slotsforv. S. Greve, Kbh. afd., 70 år.  
 17/9 Gross. Åge M. Christensen, Holbæk afd., 70 år.  
 18/9 Parkbetjent Jens E. Frøbjerg, Kbh. afd., 65 år.  
 5/10 Tømrermester Lars Marstrand Nielsen, Århus afd., 65 år.  
 12/10 Rådhusinsp. Axel Poulsen, Kgs. Lyngby afd., 60 år.  
 14/10 K. J. Jensen, Horsens afd., 60 år.  
 19/10 Maskinm. M. Rohr Hansen, Holbæk afd., 50 år.  
 21/10 Ing. O. Sandberg, Kbh. afd., 60 år.  
 25/10 Malerm. Aksel Mikkelsen, Ringkøbing afd., 50 år.  
 27/10 Klejnsmedemester V. Jørgensen, Næstved afd., 80 år.  
 27/10 Pelsfarmer I. Lodberg, Søndervig, Ringkøbing afd., 60 år.  
 28/10 Direktør Jørgen Chr. Petersen, Næstved afd., 60 år.



### Hadsund

Se under Foreningsmeddelelser og under Randers nedenfor.

### København

20. februar afholdtes generalforsamling kombineret med gule ærter m. m. Konkurrencen med Magasins skyttesektion gav en ny aktie i pokalen med 900 points mod 899. Bedste skytte fra lavet var Jørgen Nielsen med 185 points.

Sæsonens skyderi sluttede 23. februar med mesterskabsskydning. Årets mester blev Vagn Sørensen med 182 points, og arrangementet sluttede med præmieuddeling og forfriskninger.

### Randers

Palle Madsen fra afdelingens skyttelav ønsker til lån eller køb en riffel (Otterups) til hjælp ved starten af et nyt lav i Hadsund. Henvendelse til Hadsund afd. ved tobakshandler Ove Hvims, Hadsund.

### AALBORG

#### Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad

Nymonterede værelser

Nyhavnsgade 60 - Tlf. \*12 19 00

### ARHUS

#### Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 13 00 30

Glarmesterfirmaet

#### Villy Kyst

Tordenskjoldsgade 3 - Aarhus  
Telf. 16 96 96

#### Aarhus Maskinfabrik

Telf. 13 67 44  
Kraner - gravemaskiner og transportanlæg

#### A/S Aarhus Flydedok og Maskinkompagni

Telf. \*13 40 00



– Jeg sidder og tænker på, om du fik læst Harry Hellvigs lille tankevækker på side 2?

**BORNHOLM****Skibsprovantering**

John Hintzes enke - Rønne

**Alfred Th. Haagensen**

Juveler, Guldsmed &amp; gravør

Store Torv 8 - Telf. 270

**ESBJERG****Claus Sørensen**

Esbjerg

**H. J. Christensen & Søn**

Vaadbinderi og tovtørreri

Esbjerg

**„Hotel Spangsbjerg“**

Mødested for Marineforeningens medlemmer

Esbjerg

Telf. (051) 2 17 55

**FREDERIKSHAVN****Electra I/S**

Elektroinstallatørfirma

Telf. 2 02 39

Danmarksgade 38 Frederikshavn

**Johan Damsgaard**

Kolonial &amp; skibshandel

Telf. 2 26 22

Frederikshavn

**P. Conradsen**

Teknisk maskinforretning

Skibsartikler - Olie

Telf. \*2 09 00

**Einer Sørensen & Co.**

Stevedore

Telf. \*2 14 00

Havnegade 11

Frederikshavn

**FYN**

Aktieselskabet

**Svendborg Skibsværft****Carl Antonsen**

Guld- og sølvsmed

**N. Due-Petersen & Kryger**

Ingeniører

Telf. 21 41 18 (3 ledn.) - Svendborg

**HIRTSHALS**

Sig det med blomster

**„Viola“**

Telf. 94 10 74

**Levorsen & Jørgensen**Lys - kraft - skibsinstallation -  
ekkolod

Betjening dag og nat

Telf. Hirtshals 94 10 11

**HORSENS****Horsens Sølv****KOLDING****Klaaborgs Conditori**

Østergade 18-20

**NYKØBING F.****Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

**NYKØBING M.****Morsø Støbegods**

Nykøbing Mors

Aktieselskabet

N. A. Christensen &amp; Co.

Kongelig hofleverandør

**RANDERS**

Aktieselskabet

**Bryggeriet „Thor“**

Randers

**Chas. Mortensen**Sejl, presenning, flag og  
teltfabrik

Randers

Telf. 2 89 88

**ROSKILDE**Under Deres besøg i Roskilde bør  
De ikke undlade et besøg i den  
interessante marinestue**Hotel Prinsen**

Algade 13, Roskilde, telf. 35 80 10

**SKAGEN****Oscar Skougaard**

Aut. installatør

Telf. 4 13 45

Skibradio, sendere og pejleanlæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager

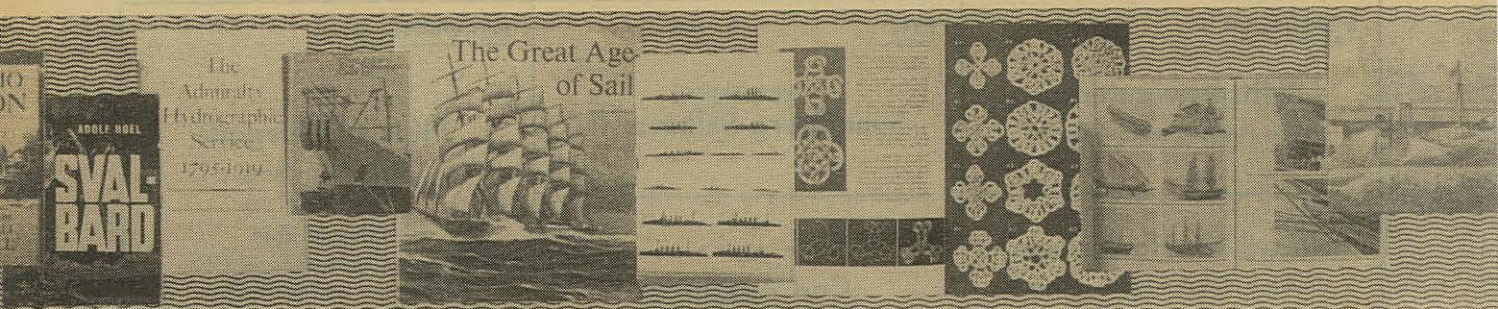
**Alex Jørgensen**

Skagen

Telf. 4 14 23

**THYBORØN****Thyborøn Fiskeauktion**

v. Albert Steen - Telf. 3 12 07



Illustrationerne af de anmeldte bøger er placeret i samme rækkefølge som teksterne nedenfor.

## Ny maritim litteratur

### *Horatio Nelson*

Denne sobre biografi af den berømte admiral er skrevet af en sømand, kaptajn Russel Grenfell, som analyserer Nelsons maritime bedrifter uden at være blind for visse strategiske fejltagelser. Denne anden udgave af bogen bringer forskellige rettelser baseret på fornyet research, bl. a. vedrørende slaget på Reden i 1801. 247 s., ill., ca. 25 sh. net., Faber & Faber, London.

### *Svalbard*

Et norsk storværk redigeret af geologen Adolf Hoel, som viede de sidste 16 år af sit liv til at skabe et historisk kildebeskrift om den politiske, videnskabelige og økonomiske aktivitet på øerne i Polarhavet. 3 bind, 527 s., ill., ca. kr. 685 net., Sverre Kildalhs Bogtrykkeri, Oslo.

### *The Admiralty Hydrographic Service*

Viceadmiral Archibald Day fortæller om den britiske flådes og britiske søofficere indsats for at gøre sejladsen sikker over hele verden. Her er bl. a. illustrationer af opmålingsskibe, hydrografer og gamle søkort. 378 s., £ 5,05.00 netto, H.M. Stationery Office, London.

### *Cableships and Submarine Cables*

Et fyldigt bogværk udarbejdet af K. R. Haigh om alverdens søkabler, kabelskaber og kabelskibe fra 1850 til vore dage. Blandt de mange danske skibe, som er omtalt og afbildet, kan nævnes fregatten TORDENSKJOLD og H. C. ØRSTED. Sidstnævnte var verdens første specialbygget kabelskib. 418 s., ca. 105 sh. net., Adlard Coles, London.

### *The Great Age of Sail*

Et svejtsisk forlag har skabt dette prægtige billedværk i den dyre klasse og udsendt det samtidigt i en række lande. Hovedredaktør er Joseph Jobé, der har haft søhistoriske medarbejdere fra Italien, Frankrig, England, Tyskland, Holland og Sverige. Her er lagt vægt på særlige perioder og særlige skibe eller skibstyper, hvor der specielt har været mulighed for at bringe fint illustrationsmateriale. Der spændes over en periode fra de store opdagelsesrejser til de sidste storsejlere. 274 s., format 29×34 cm, ca. kr. 295,00, Forlaget Edita, Lausanne.

### *Taschenbuch der Kriegsflotten 1914*

Til de mest kendte fjernkendingsbøger hører Weyers Taschenbuch med billeder og data over alverdens orlogsskibe. Ældre årgange har været stærkt efterspurgt, og dette har givet anledning til genoptryk af denne årgang fra en af verdenshistoriens dramatiske perioder. 584 s., 1045 ill., ca. DM 42,00 net., J. F. Lehmann Verlag, München.

### *Måtter og Rosetter*

Vor nye redaktør af „Under Dannebrog“ er ikke alene kendt for sit maritime forfatterskab, men også for sin interesse i at bevare og ajourføre gode gamle sømandstraditioner. Hans sidst udkomne bog handler om tovværksarbejde, der har været en af Kaj Lunds særlige hobbies fra han begyndte sin løbebane i sejskibene. Måske lå den til dels på hylden, da han var styrmand i Svitzer's Bjergnings-Entreprise og Ø.K., søkadet i reserven og skibsfører i rederiet J. Lauritzen. Til gengæld blev den genoptaget,

da han i Handelsflådens Velfærdsråd skulle tage sig specielt af de søfarende fritidsaktivitet. Emnet her er en enkelt gren af tovværkskunsten: flettede måtter og rosetter, hvortil det vigtigste værktøj er en god kniv og to hænder, som er fortrolige med materialet. Dette kan variere fra 12 mm tov til 1 mm garn, og her er modeller fra de største gulvmåtter til de mindste julestjerner. Jeg tror, at mange af Marineforeningens medlemmer kan få glæde og gavn af denne bog. 96 s., ca. 400 fotos, kr. 29,75, Borgens Forlag, (O. H. Maegaard).

### *Kunstgeschichte der Seefahrt*

En stor, flot bog i den dyre klasse. Ekspertter fra hele verden, bl. a. dr. phil. Henning Henningsen fra Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, har her skrevet og leveret billedstof til en enestående samling af kunst og kunsthåndværk udført af søfarende og skibsbyggere fra oldtiden til begyndelsen af dette århundrede. 288 s., format 25×30 cm, ca. kr. 190,00, Gerhard Stalling Verlag, Hamburg.

### *Esbjerg Havn 1868-1968*

Jubilæumsskriftet i anledning af, at Danmarks „port mod vest“ har eksisteret i 100 år, er skrevet af Sigurd Rambusch. Den er let læst og underholdende – ikke mindst takket være et righoldigt illustrationsmateriale, som er godt valgt og godt reproduceret. Her fortælles om pionertiden for skibsfart og fiskeri og om arbejdets frugter: en blomstrende by med en blomstrende industri. 216 s., kr. 32,50, i kommission hos Engers Hansens Boghandel, Esbjerg.

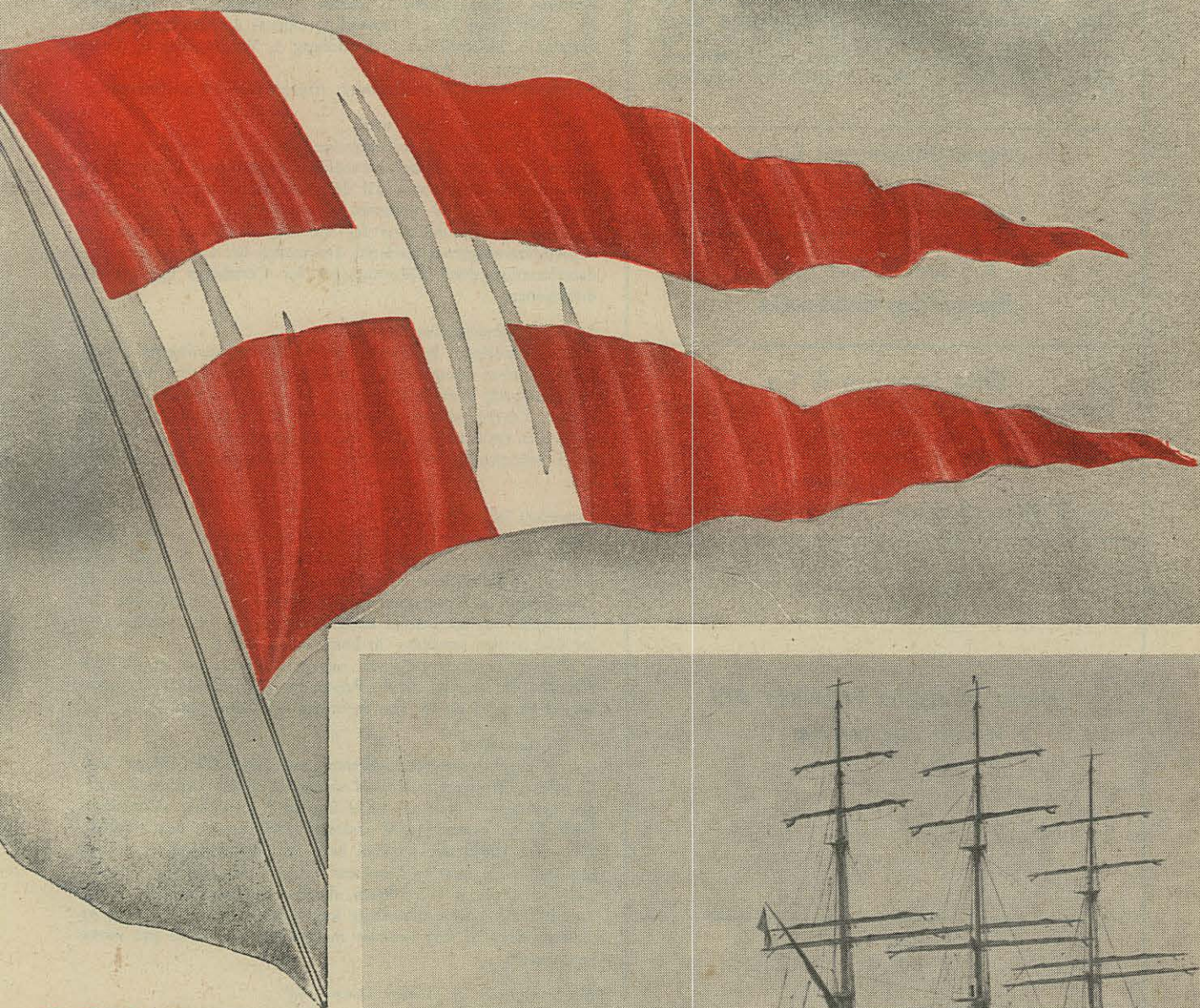
Udgivet af „Marineforeningen“. – Redigeret af Kaj Lund, Marineforeningens hovedkontor, 1058 Havnegade 55, København K., ekspeditionstid daglig kl. 10-13, lørdag undtagen. Telf. 0162 (PALÆ) 2886. Postkonto nr. 1608. – Annonceekspedition: Danmarksgade 3, 9900 Frederikshavn, telf. (08) 42 22 77. Vogelius' Bogtrykkeri, Frederikshavn. Giro 41175.

MEMBER OF  
FORENINGEN AF DANSKE  
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER



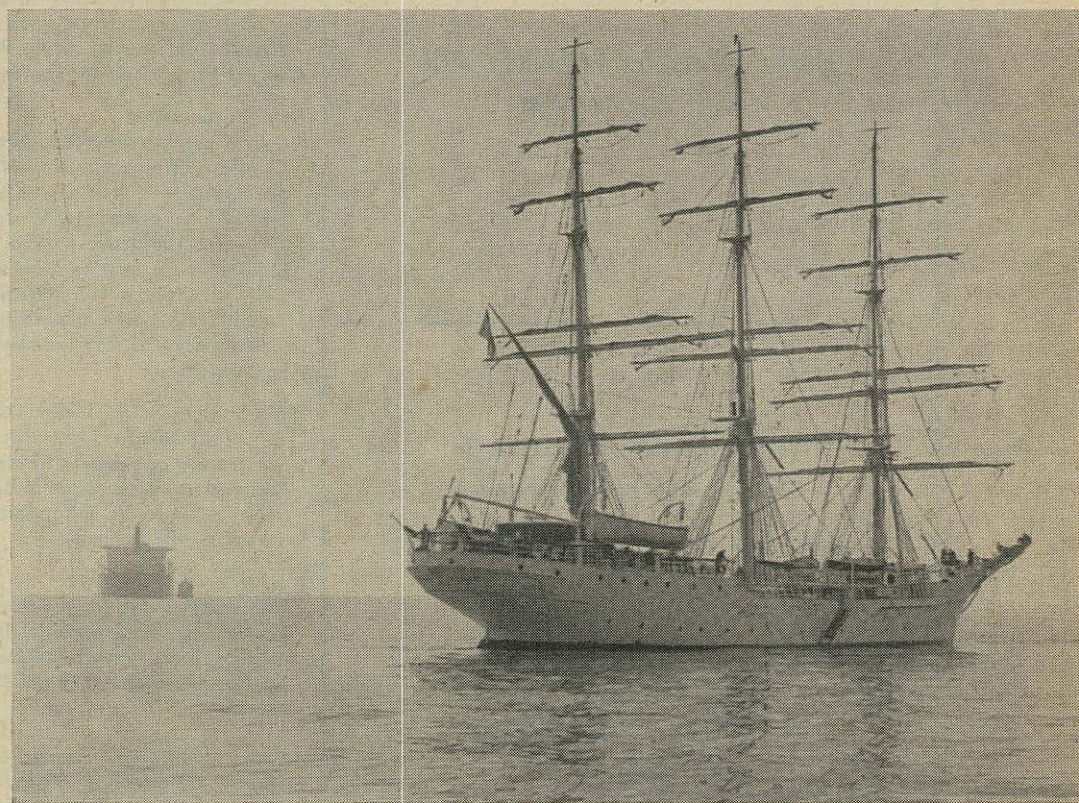


# UNDER DANNEBROG



ORGAN  
FOR  
SØVÆRN  
OG  
SØFART

Hefte 4 - Novbr.  
55. aarg. - 1968



Fortid og fremtid mødes på Øresund. Læs side 8-9.



MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

## Gratis – 237 østrigske frimærker!

I fire uger faar hver læser gratis 237 af de køneste østrigske frimærker, Sondermærker og bedre efterkrigsmærker, ved køb af den store luxuspakke med 3150 forskellige skønne samlemærker og billedmærker. (Katalogværdi mere end 450 michelmark), sælges nu til spotpris, til nu 73 danske kr. Opgiv postadresse, da fuld ombytningsret, ingen risiko. Mange har været begejstret. Hvis De hurtigt vil have luxuspakke nr. 203, skriv da til: **Markenkönig**, Braendströmgasse 4, Mozartstadt Salzburg, Österreich.

### Jesper Christensen & Co.

Vin en gros  
Nørregade 28 - København K.

### A/S Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise

### Otto Suenson & Co.

Dronningens Tværgade 7 Tlf. (01) 14 04 82  
Grundlagt 1880  
Vinforretning  
Lager af cigarer  
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

### Hede Nielsens Fabriker A/S

Horsens - Tlf. (066) 2 47 11

### Højgaard & Schultz A/S

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N.

### J. Chr. Andersen OST

Vimmelkaftet 41 - 1161 København K.  
Telf. (01) \*12 13 45

## Fra Hovedbestyrelsen

### Tilgang af nye medlemmer i juli kvartal 1968

Assens 1, Bogense 1, Bornholm 2, Esbjerg 10, Fåborg 2, Fredericia 2, Frederiksberg 5, Frederiksværk 1, Glostrup 3, Hals 3, Helsingør 4, Holbæk 2, Hornbæk 6, Horsens 1, Kalundborg 3, Kolding 4, Kgs. Lyngby 1, Korsør 18, København 5, Nykøbing Fl. 2, Nykøbing Sj. 2, Næstved 1, Odense 1, Randers 9, Skanderborg 3, Skjern/Tarm 6, Svendborg 3, Vordingborg 6, Åbenrå 1, Ålborg 18, Århus 1.

Tilgang ialt: 127 medlemmer. Afgang ialt: 75 medlemmer.

### Hovedbestyrelsen efterårsmøde

Marineforeningens hovedbestyrelse afholdt sit ordinære efterårsmøde den 26. oktober i Søofficers-Foreningens lokaler i Søkvæsthuset i København. Til den påfølgende souper var bl. a. inviteret chefen for Søværnet, viceadmiral S. Thostrup, æresmedlemmer, præsidenterne for De Danske Forsvarsbrødre og Soldaterforeningernes landsråd, formanden for Flyvevåbnets Soldaterforening samt repræsentanter for Carlsbergs og Tuborgs direktioner.

### Søværnets idrætsstævne 1968

Som ved tidligere lejligheder havde Marineforeningens hovedafdeling udsat præmier til de bedste resultater i 200 meter løb ved Søværnets atletikkonkurrence, der afholdtes på Holmen 30. august. Yderligere havde Københavns afd. udsat præmier til de tre bedste spydkastere og en vandrepokal i atletik. Vandrepokalen i højdespring var udsat af Carl Rasmussen, Frederiksberg afd.

### Søværnets juleskåle 1968

En smuk nyttegenstand, et nydeligt orlogsminde, et dekorativt samleobjekt, en billig gave. Nu haster det med at få bestilt juleskålene. Afdelingerne skal indsende bestillingsformularen til Den kongelige Porcelænsfabrik inden 15. november. Da der kun fremstilles det bestilte antal skåle, vil det være vanskeligt – for ikke at sige umuligt – at komplettere senere.

Motivet er som tidligere nævnt „Sænkningen af PEDER SKRAM 29. august 1943“. Prisen for den lille skål af porcelæn er kr. 6,75 og for den store skål af fajance kr. 5,25.

### Fra bladudvalget

Som et eksperiment vil medlemmernes „runde fødselsdage“ indtil videre ikke være at finde i en samlet rubrik „Marineforeningen gratulerer“, men vil blive indlagt i rubrikken „Foreningsmeddelelser“ sammen med andre meddelelser fra den afdeling, hvor det pågældende medlem hører til. Redaktionen er af den mening, at det først og fremmest må have den pågældende afdelings interesse at vide, hvem af dens medlemmer, der fylder „rundt“. Den lange navneliste kan virke monoton i bladet, og udarbejdelsen af den rummer muligheder for, at et par navne kan smutte.

### Næste nummer af „Under Dannebrog“

Allersidste frist for indsendelse af foreningsmeddelelser og korte supplerende oplysninger til bladets nr. 1/1969 er 5. januar 1969. Større artikler og andre indlæg, som „fylder“, bedes indsendt meget tidligere, da udformningen af hvert nummer nødvendigvis må ske på længere sigt.

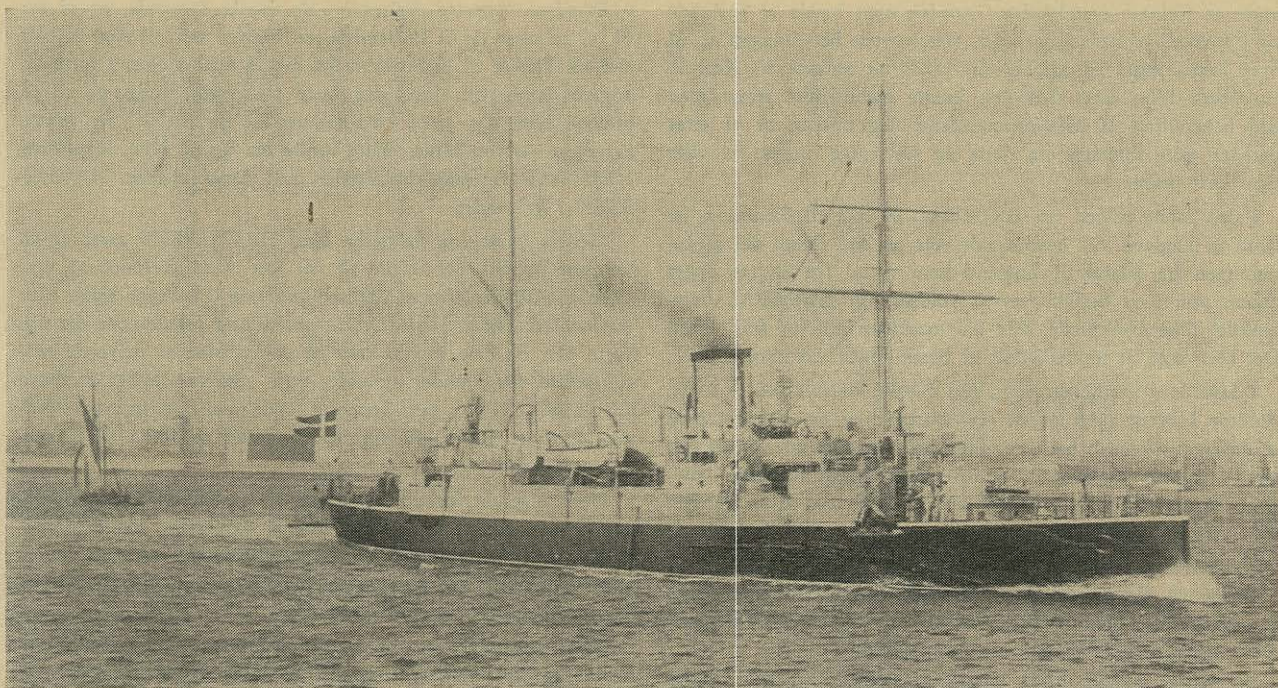
### Æresankeret for damer

Som anerkendelse for sin store indsats gennem mange år i forbindelse med arrangementer for besætningerne på danske flådeenheder under besøg i hollandske havne, har friherreinde Anna Louise van Lindern fået tildelt Marineforeningens æresanker for damer.

### Gave til Marineforeningen

Fra fhv. skibsfører S. H. Sørensen har Marineforeningen som gave modtaget en nydelig pæn dekoreret med tyrkerknob til ophængning i bestyrelsesværelset.

Rubrikken fortsættes næst side 4



Kadetskoleskibet HEJMDAL ved århundredskiftet.

## Et historisk togt

*Først når man har læst denne beretning til ende, vil det stå klart for læseren, hvorfor togtet var historisk. Johannes Jensen har ramt plet ved udformningen af sin fortælling om et togt, der fandt sted, før man havde velfærdsofficerer, militærpsykologer og de deraf følgende problemer. Johannes Jensen (bøvednummer 3588 og på „Hejmdal“ nr. 208) fortæller:*

Ved at læse Harry Hellvigs artikel „Tænk!“ fik jeg lyst til at nedskrive nogle minder fra tjenesten fra Marinen.

Mandskabet blev indkaldt 2. maj 1905 og indkvarteredes på fregatterne FYN og JYLLAND, der lå som kaserneskebe ved Holmen. Kasernen var ikke bygget dengang. Skolen varede én måned, og i de sidste to uger blev mandskabet fordelt til de skibe, der skulle på togt.

Vi var en halv snes mand, som på skolens sidste dag af en underofficer blev ført ud til krydseren HEJMDAL, hvor vi blev modtaget af premierløjtnant Cold, skibets messeforstander. Han forklarede os, at kadetskolen elever skulle med HEJMDAL på sommertogt, og at han skulle bruge os til frigængerbakken, der bestod af officersoppassere, kadetoppassere, koksmather og hovmestermather. Jeg blev udtaget til hovmestermath, og vi fik besked på at møde næste morgen med vor udrustning. Hovmesteren, som blev vor nærmeste foresatte, ville da komme til stede og give os instruks om vore opgaver.

Da hovmesteren den næste dag spurgte mig om mit civile erhverv og fik at vide, at jeg var fisker, gav han tydeligt udtryk for skuffelse, men sendte mig dog ind i stirridset, hvor jeg fik besked på mine forskellige opgaver. Jeg skulle være hans nærmeste medhjælper og bistå ham med anretning af de kolde retter. Jeg skulle fra proviantkælderen udlevere alt, hvad mesterkokken havde brug for til madlavning, udlevere drikkevarer til oppasserne før borddækningen, holde vinskabet i officersmessen forsynet med forskellige vine, smøre frokost til oppassere og mather, smøre tre pakker mad til de vagthavende

officerer på hundevagten, når vi sejlede om natten, udlevere service til oppasserne før hver skafning og atter modtage dette efter endt opvask samt holde orden i stirrids og proviantkælder.

Da vi havde været om bord i nogle dage, holdt hovmesteren en tale til frigængerbakken: – „Vi danner jo vort eget lille samfund her agter. Vi har hver især vigtige opgaver at tage vare på, og hvis hver enkelt søger at løse sine opgaver på en forsvarlig måde, kan vi få det godt med hverandre“. – Han oplyste, at økonomien på kadetskolen og i officers- og kadetmessen om bord blev administreret af samme kasse. Hvis det lykkedes at oparbejde et overskud, måtte kadetskolen bruge det til at supplere servicet med, men det kunne kun lade sig gøre, hvis samarbejdet var godt og ved, at der blev slået så lidt i stykker som muligt. Hvis der opnåedes et godt resultat, kunne man regne med at få en lille dusør ved togtets afslutning.

Nogle dage senere havde hovmesteren en samtale med mig: – „De forstår jo nok, math, at det er en betroet stilling, De indtager her om bord. Nu håber jeg, at jeg kan stole på Dem i alle forhold, og at De gør Deres bedste for at opfylde pladsen“.

Det lovede jeg, men tog samtidig mod til mig og spurgte, hvorfor hovmesteren var blevet så skuffet, da han hørte, at jeg var fisker. – „Det skal jeg såmænd sige Dem, math. Som regel har man tildelt mig en studeret mand som math. To gange har jeg haft en læge, og når det har været allerdårligst, en kontormand. Aldrig før har man budt mig en fisker, men nu har De fået chancen, og nu skal De have lov til at vise, om De kan fylde pladsen“.

Der blev ikke senere talt om disse ting, og vi havde det godt med hinanden sommeren igennem.

HEJMDAL havde en besætning på 165 mand, deraf 33 kadetter, blandt hvilke befandt sig Prins Aage og Prins Aksel. Kommandør Evers var chef, og kaptajn Kjær næstkommanderende. Ved den første parade holdt chefen en tale, hvor han

søgte at forklare mandskabet, hvordan man havde at forholde sig i forskellige situationer. Han fremhævede betydningen af, at hver mand søgte at udfylde sin plads og opførte sig korrekt om bord. Blev dette tilfældet, kunne mandskabet regne med god behandling af befalingsmændene. Jeg husker, at vi efter paraden talte sammen om dette og var enige om, at vi ville gøre vort bedste.

I den første måned var HEJMDAL på togt til Færøerne, Island og England. Vi havde godt vejr på den første del af turen, men fra Island til England kom vi ud for en tre dages orkan, som i en periode var så voldsom, at HEJMDAL overhovedet ikke avancerede, selv om maskinen gik for fuld kraft. Det blev sagt, at to trediedele af besætningen var søsyge.

I Liverpool var besætningen den danske konsuls gæster til en rundtur i byen, fulgt af en teaterforestilling og afsluttet med et dejligt kaffebord, hvor der blev holdt mange taler. Den følgende dag var en søndag, og hele besætningen fik atter landlov. Jeg var så heldig at følges med et hold, som af en dansker blev vist rundt til byens seværdigheder. Det var et havnebesøg med udbytte.

Da vi på hjemrejsen havde passeret Skagen, ankredes skibet op, og der blev givet tilladelse til badning for alle frisvømmere. Dette gentog sig jævnligt sommeren igennem.

På togtets anden måned sejlede HEJMDAL rundt i danske farvande og anløb adskillige havnebyer, antagelig med det formål, at kadetterne skulle lære farvandene og indsejlingerne til byerne at kende. Der herskede en pæn tone om bord, og mandskabet blev godt behandlet. Nu og da arrangeredes frit selskabeligt samvær på dækket, hvor både officerer, kadetter og mandskab deltog. Ved disse lejligheder organiseredes forskellig underholdning. En aften opførte kadetterne en sketch, som skulle gengive den nyvalgte kong Håkon og hans families ankomst til Oslo. De fik stærkt bifald.

De to sidste måneder af togtet deltog HEJMDAL i eskadrevøvelser med prins Valdemar som eskadrechef om bord i OL-FERT FISCHER. En uge foregik øvelserne i Århus-bugten, og en dag kom der indbydelse til en trediedel af eskadrens mandskab om at deltage i en fest, som Århus byråd lod afholde i anledning af flådebesøget.

Jeg vil antage, at vi var ca. 400 mand, der deltog i festmiddagen, og der blev holdt taler af byrådsmedlemmer, officerer og menige. Ved kaffen blev der uddelt en pakke cigaretter til hver mand, og derefter spillede musikken op til dans med de mange unge århuspiger, som var indbudt til festen. I alle måder var det et vellykket arrangement.

Eskadren fortsatte øvelserne i de danske farvande, og vi var bl. a. en uges tid i Smålandshavet. Herfra var planlagt sejlads syd om Falster til København om natten med øvelser i torpedoangreb. Imidlertid blæste det op til orkanagtig storm, og ud på aftenen blev der givet instruks om, at de chefer, der syntes at vejret var for hårdt, måtte vende om og gå i læ. Krydseren HEJMDAL fortsatte imidlertid med torpedobåden HAVHESTEN i kølvandet.

Mellem Møen og Falsterbo blev HAVHESTEN ramt af en voldsom brådsø, der fejede alt det løse gods overbord og desuden tog reserveløjtnant Madsen med sig. På begge skibe blev straks slået alarm. HEJMDAL's projektører fejede over det oprørte hav, og hele vagten kom på udvig. Man så drivende redningsbåde, årer, tønder og andet gods, som var skyllet overbord fra HAVHESTEN, men desværre fandt man ikke løjtnant Madsen. Efter en times eftersøgning fortsattes sejladsen til Københavns yderred.

Den følgende formiddag ankom de øvrige skibe, og eskadren sejlede samlet og med flagene på halv stang ind på inderreden, hvor der blev afholdt sørgedstjeneste. 14 dage senere drev løjtnantens lig ind ved Malmø. Det blev ført til Københavnt og begravet med militær honnør.

Tiden nærmede sig for togtets afslutning. Dagen før hjemsendelsen blev oppassere og mather kaldt ind til messeforstander Cold. Han fortalte, at messen havde været tilfreds med vor indsats, og at økonomien var så god, at messen så sig i stand til at yde os et gratiale. Samtidig ønskede han os alle en god fremtid. Hovmesterens løfte blev således indfriet på en smuk måde.

Ved afskedsparaden takkede chefen for vel udført tjeneste og god opførsel om bord. Han gjorde opmærksom på, at dette var afslutningen på et historisk togt: For første gang i den danske Marines historie havde så stort et skib som HEJMDAL gennemført et fire måneders togt uden at have en eneste straf-fet mand. Det måtte betragtes som værende til ære for både mandskab og officerer. Chefen var meget bevæget, og vi andre følte jo også, at det var en højtidelig stund. En smukkere afslutning kunne man næppe få på dette herlige togt.

Jeg har nævnt nogle af disse minder fra marinetiden for at vise, hvad en god ledelse kan betyde. Her er et eksempel på, at militærtjenesten blev et plus for de indkaldtes fremtid. Den havde været både opdragende og udviklende på mandskabet.

Og så vil jeg benytte lejligheden til at sende en venlig hilsen til gode kammerater fra krydseren HEJMDAL og fregatten JYLLAND.

*Johannes Jensen.*

## MERE FRA HOVEDBESTYRELSEN

*Liste over nogle af Marineforeningens effekter:*

Kendingstegn (nål eller knap)

Kasketemblem

Manchetknapper, sølv

Slips, sort med MF's emblem indvævet

Bordflag med MF's emblem

Standere med MF's emblem (16×32)

Standere med MF's emblem (24×48)

Standere med MF's emblem (50×150)

Flagstang, med anker og emblem på marmorplade

Mærkater, ark

Telegrammer med kuvert

Dobbelt kort med kuvert

Ølglas\*)

Snapseglass\*)

\*) Glas leveres direkte fra fabrik.

Oluf Brønnum, Holbergsgade 8, København K. Telf. MI 8750.

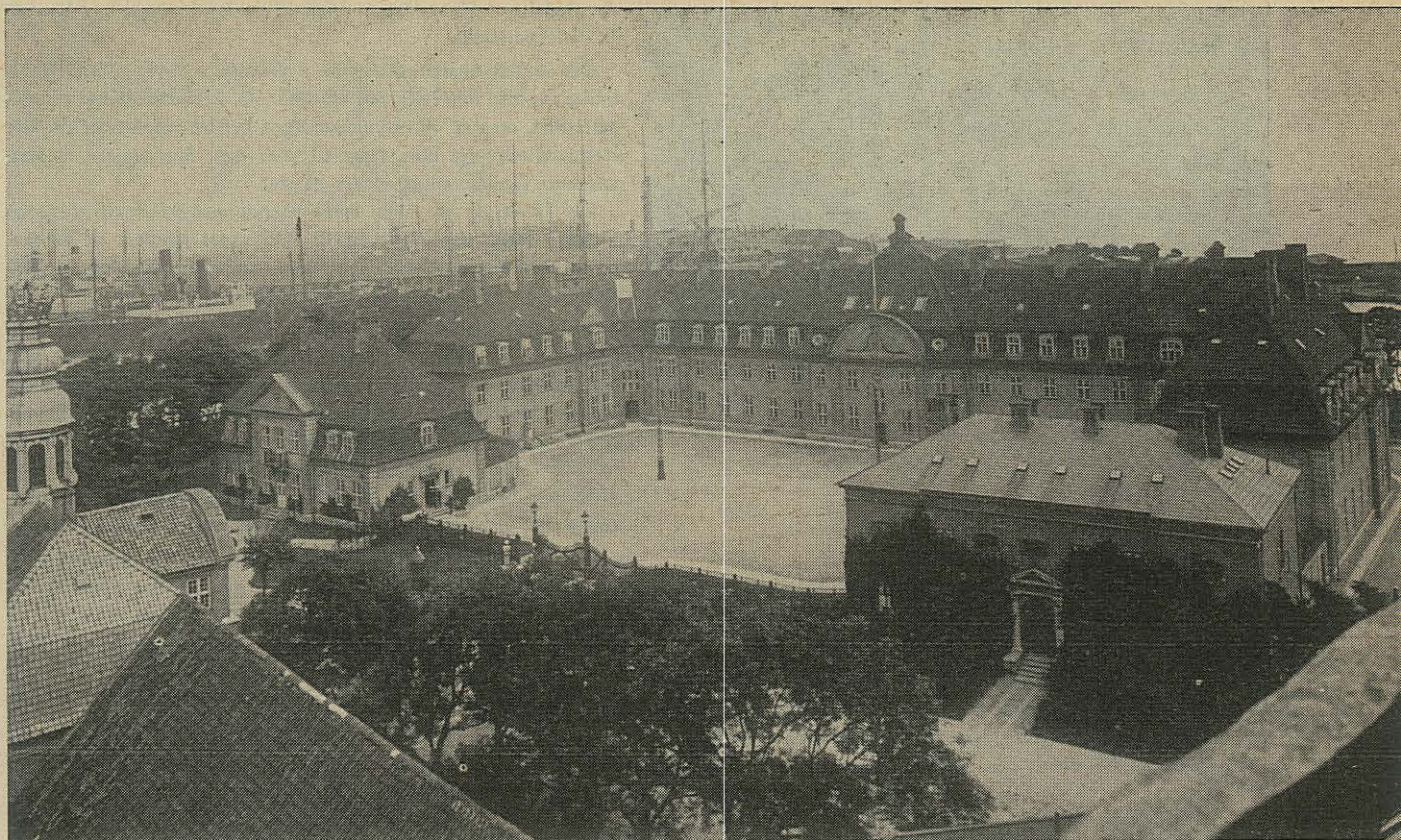
(Hovedkontoret tager imod bestillinger).

*For salg til beløb under kr. 25,- ser hovedkontoret sig nødsaget til at opkræve porto.*

*Hovedbestyrelsens kommentar til et mærkat*  
Det initiativ, som er udvist af afdelingen for Glostrup, Tåstrup og omegn ved frem-

stilling af et marineforeningsemblem til at sætte på bilerne, er prisværdigt. Men det er også kun initiativet, der skal roses - i dette tilfælde ikke initiativets resultat.

Hovedbestyrelsen kan anbefale, at andre afdelinger følger initiativet Glostrup/Tåstrup og kommer med gode ideer. Det henstilles dog, at man i alle tilfælde forelægger planerne for hovedbestyrelsen, før de bringes til udførelse. Det drejer sig her om en gengivelse og masseproduktion af landsforeningens emblem i en udformning og et farvevalg, som næppe ville være blevet godkendt af hovedbestyrelsen.



Først klokken ét om natten var kasernegården rømmet.

## Mytteriet på Søværnets Kaserne

Som en kontrast til beretningen om det historiske togt fortæller Christian Bonnelycke dette 50 års-minde om et eksempel på bristende kontakt mellem officerer og mandskab.

På Søværnets Kaserne på Holmen var den gamle næstkommanderende, kaptajn Hersting, 1. januar 1918 blevet forflyttet til tjeneste ved Søkartarkivet, idet han var faldet for aldersgrænsen. Den nye næstkommanderende var meget tjenstivrig og meget lidt forstående. Han straffede folkene for ganske meningsløse bagateller, og allerede 7. januar forekom der på kaserne uroligheder, som man ikke havde kunnet tænke sig blot otte dage i forvejen.

Når kaptajn Hersting afholdt den sædvanlige søndagsparade og oplæste de idømte straffe, virkede det helt gemytligt, når han med højre hånds tommelfinger pegede bagud over mod arresthuset og sagde: „Han sidder derovre“. Hele forestillingen tog højst 1 time.

Under den nye næstkommanderendes varede søndagsparaden ca. 3 timer. På den kolde januardag var det vanskeligt at stå stille så længe på samme sted, og et par mand begyndte at stampe i jorden for at få varme i fødderne. De blev omgående sat i arresten.

Da de havde siddet nogle dage i arresthuset uden udsigt til at blive løsladt, mente nogle af kammeraterne, at straffen var alt for hård. Det drejede sig om to stilsfærdige og rolige kammerater, som ikke tidligere havde gjort sig fortjent til straf, og man blev enige om, at man ikke ville gå til køjs efter mønstningen kl. 10 om aftenen. I stedet blev alle stående i kasernegården.

Næstkommanderende oplæste derefter straffeparagraffen for mytterier og befalede alle at gå til køjs. Da dette ikke havde

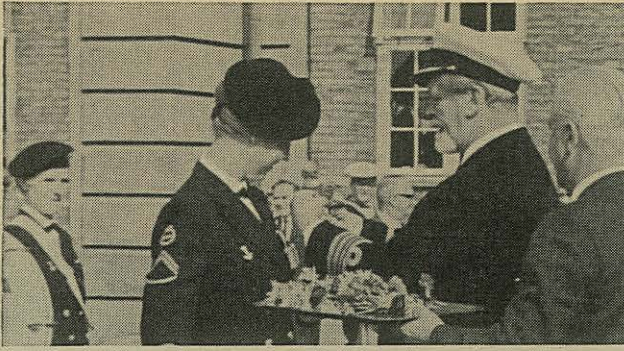
nogen virkning, blev der sendt bud efter chefen for kaserne, kommandør Scheel, og samtidig mødte orlogsværftets politiasistent med bevæbnede betjente, underofficerer, kadetter og elever. De tog opstilling uden for kasernegården, idet nogle af „mytteristerne“ havde ytret ønske om at drage i proteststog ud til daværende forsvarsminister Munk's bolig på Østerbro.

Da kommandør Scheel dukkede op, trådte to talsmænd frem foran ham og anmodede om, at straffegasterne måtte blive løsladt. Kommandøren kunne ikke gå med til dette og henstillede, at alle gik til køjs. Der var dog stadig ingen, som reagerede, og nu indfandt værftchefen, admiral Nyholm, sig i kasernegården. Han havde en stor cigar i munden, antagelig for at berolige sine nerver, og blev omgående modtaget med et brøl fra hele mandskabet: „Du må ikke ryge her!“ Det måtte vi andre nemlig ikke.

Admiralen holdt en tale, som var præget af alvor og bestemthed. Han lovede at modtage de to mand næste morgen til videre forhandling, og derved blev det. Kl. ét om natten forføjede hele mandskabet sig til køjs, hvorefter admiralen personligt inspicerede alle sovesale.

Demonstrationen havde absolut ingen karakter af alvorlige uroligheder. Afløsningerne foregik så præcist som altid, og alle opførte sig mønsterværdigt roligt. Man havde det indtryk, at de gamle hæderkronede underofficerer (jeg mindes særligt kanoner Flye) morede sig indvendigt, men de blev jo også kun respekteret af os alle. Deres betydning for flåden kan ikke overvurderes. De var uhyre afholdte af alle „basserne“.

Den følgende dag blev de to straffegaster frikendt og løsladt. Næstkommanderende blev udskiftet kort efter. Således endte „mytteriet“ i den danske flåde i 1918. *Chr. Bonnelycke.*



Marineforeningens formand i funktion på jubilarstævnet (se side 10). Den 21. november er det Kai Hertz, som skal have blomsterne.

## Vor formand fylder 60

21. november runder kommandørkaptajn Kai Hertz Cape Sixty, og samme måned træder han af som tjenestgørende officer i marinen efter 38 års god og tro tjeneste.

Hvor paradoksalt, at Søværnet kan undvære en mand, som der stadig er så meget krudt i. Det må endda være godt krudt, når man erindrer, at Hertz udgik fra Søofficersskolen som nr. 1 i sin klasse og fik tildelt den sjældne udmærkelse: Den gerner-

ske medalje. – Hvor rart, at Marineforeningen nu kan nyde godt af dette paradoks.

Det var på sendemandsmødet i Odense i 1964, at Kai Hertz trådte til. Ved den lejlighed blev KD. G. de Lichtenbergs vimpel halet ned, men et nyt kommandotegn hejstes omgående, da Kai Hertz enstemmigt blev valgt til chef med den opgave at føre vor store landsforening videre på støt kurs.

Kai Hertz var på ingen måde ukendt med Marineforeningens virke. I mere end 23 år havde han været medlem af Københavns afdeling, og desuden var han kendt som en klog og festlig dirigent ved adskillige sendemandsmøder.

Mange af foreningens medlemmer har i årenes løb haft lejlighed til at træffe vor formand, som ikke blot optræder med sin interessante og fyldestgørende beretning ved sendemandsmøderne, men også er flittig til at besøge afdelingerne og skyttelavets stævner. Hvor han dukker op, møder han kammeraterne på djærv sømandsvis og med godt humør. Formanden er en myte med hensyn til anekdoter og godnathistorier, men i bestyrelsen ved vi, at den nøgterne saglighed holder første prioritet.

Fra alle medlemmer, inclusive skyttelavene og hovedbestyrelsen, skal lyde en oprigtig tak for en god indsats i vor fælles sag. Vi ser frem til, at vor formand nu – med mere tid til rådighed – vil få bedre muligheder for at besøge de enkelte afdelinger, hvor han altid vil være velkommen. Vi ønsker dig hjerteligt til lykke, Kai Hertz, i håbet om, at din vimpel i mange år må vaje side om side med foreningens flag.

O. H. Mægaard, næstformand.

# Søværnets Havariskole

*Samtidig med at Marineforeningens formand fylder 60 år, indtræffer beklageligvis det tidspunkt, hvor han ifølge spillets regler må fratræde sin tjeneste i Søværnet. Med dette som anledning har vi anmodet OK. J. E. Undén, næstkommanderende ved Havariskolen, om at fortælle om det tjenesteområde, for hvilket kommandørkaptajn Kai Hertz har været chef siden februar 1961.*

I Søværnets genopbygning efter afslutningen af anden verdenskrig indgik de erfaringer, der blev stillet til rådighed af de krigsførende magter. Som følge heraf oprettedes i 1952 under kystflåden »Søværnets Havaritjeneste«, der havde til opgave at planlægge fremtidens havaribekæmpelse i søværnets enheder. De første kurser påbegyndtes bl. a. med slukning af oliebrande i kar, der var opstillet i det fri på »bradbænken«.

Senere henlagdes øvelserne til Margrethelholmen, og her påbegyndtes i 1958 opførelsen af den nuværende havariskoles forskellige anlæg. I forbindelse med omlægningen af søværnets organisation i 1959–60 blev tjenesteområde »Søværnets Havaritjeneste« fra 1. januar 1959 ændret til specialskolen »Søværnets Havariskole« og lagt ind under skibs- og maskininspektionen. Samme år kunne man overtage administrationsbygningen med klasseværelser, filmsal og omklædningsrum samt værksteder for øvelsesmateriellets eftersyn og reparation med tilhørende magasiner. På området blev desuden etableret kar og bassiner, hvor man kunne indøve slukning af oliebrande, og desuden opførtes forskellige øvelsesbygninger.

En bygning, der kaldes »lækskroget«, er indrettet som en del af et skib, hvori der er »indbygget« forskellige typiske krigsskader »under vandlinien«. Dette illustreres ved, at der kan sættes vandtryk på lækagerne udefra – svarende til et skibs dybgang. Det er elevernes opgave at stoppe lækagerne med de midler, som forefindes til dette formål i et skib, og desuden skal de søge at læse skibet med det pumpemateriel, som står til rådighed. Øvelserne udføres med tidtagning, og dersom vandet kommer til at stå for højt i »skibet«, betragtes det som tabt.

I samme bygning som »lækskroget« findes en røgdykkerbane, hvor eleverne iført røgdykkerapparat må arbejde sig gennem en labyrint af smalle gange i mørke og røg. I gangene er anbragt passende forhindringer. Hensigten med øvelsen er at gøre eleverne fortrolige med røgdykkermateriel og give dem tillid til dette.

En anden øvelsesbygning, kaldet brandskroget, er indrettet som en del af et forskib med to dæk forbundet med lejder og forskellige rum med luger og døre. En afdeling af bygningen er udstyret som et typisk maskinrum i et skib. Her afholdes realistiske øvelser, der går ud på at slukke brande af den art og størrelse, som kan forekomme i et skib. En del af øvelserne foregår med røgdykkerapparater i effektiv brug.

Der er i alle tilfælde tale om meget krævende og realistiske øvelser. Disse overvåges til stadighed af rutinerede lærere, og der er truffet strenge sikkerhedsforanstaltninger. Når en ny brandøvelse skal forberedes, gen-



Oliebrand i åbent bassin bekæmpes med vandtåge.

nemprøves den i praksis af lærerne, indtil man har fundet frem til den rette form og til de sikkerhedsforanstaltninger, som måtte være påkrævede. Først da kan et program gennemføres med elever.

Til skolens opgaver hører også undervisning i beskyttelse mod ABC-angreb, bl. a. sporing og rensning for forurening ved radioaktive stoffer og biologiske og kemiske krigsmidler. På havariskolen gives endvidere instruktion i brug af oppustelige redningsflåder. Denne undervisning afsluttes med praktiske øvelser i svømmehal.

Det er naturligt, at søværnets havariskole har et samarbejde med forskellige institutioner og etableringer i land. Man har f. eks. et nært samarbejde med Statens Skibstilsyn, man bidrager til uddannelsen af skibsværfternes sikkerhedsfolk, og Københavns Brandvæsens personale opøves på skolen i slukning af oliebrande.

Brand om bord er en af sømandens værste fjender. Efter at anlægget på Margretholmen var fuldt udbygget i 1959, blev der ved samarbejde mellem Handelsministeriet, Danmarks Rederiforening, Søassurandørerne og Søværnet planlagt kurser for handelsflådens skibsofficerer på søværnets havariskole. Det første af disse kurser afholdtes i juli 1959 og blev en succes. Det omfattede rogydning og brandbekæmpelse, og senere blev det udvidet med undervisning i beskyttelse mod radioaktivt nedfald. I løbet af de første to år gennemførtes ikke mindre end 50 kurser for skibsofficerer fra handelsflåden. Senere indgik denne undervisning som et fast led i navigationsskolernes og Københavns Maskinskoles uddannelsesplan. Yderligere kan nævnes, at DSB i en toårig periode har haft ca. 800 mand af det sejlene personale til uddannelse.

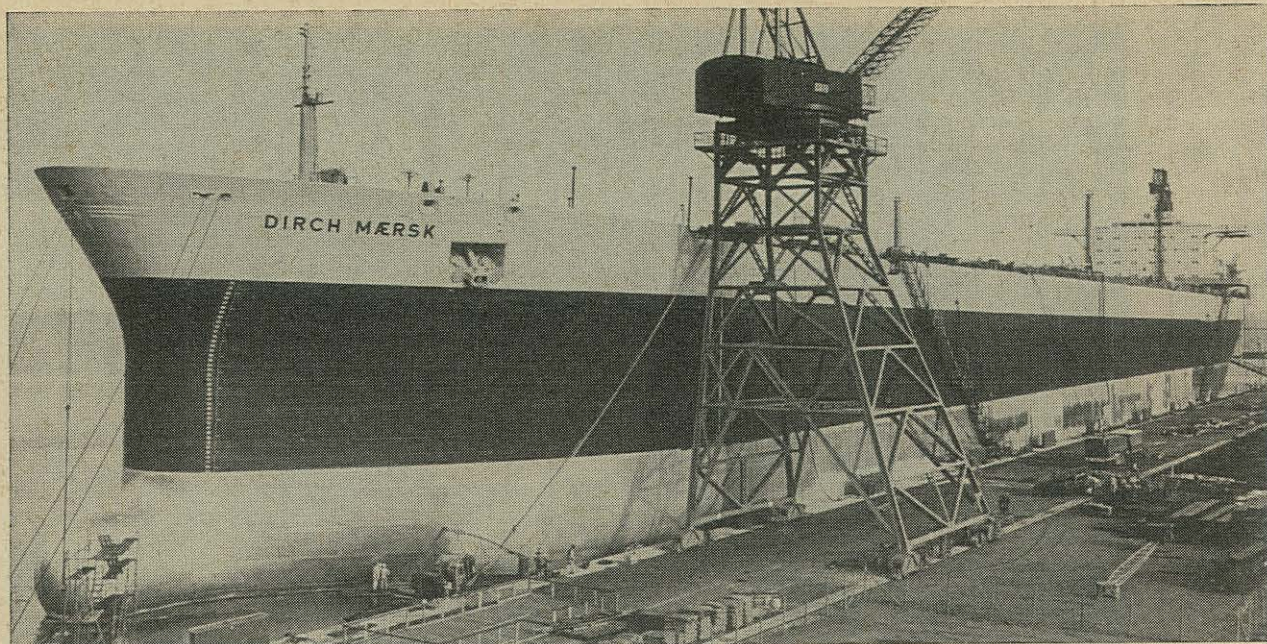
Søværnets havariskole tjener således to formål: Ved uddannelsen af søværnets personel fremmes opfyldelsen af kravet om, at et skib skal kunne sejle, manøvrere og kæmpe, således at det kan forsvare vore kyster mod angreb. Endvidere medvirker havariskolen til øget sikring af menneskeliv på søen.

Tilbage står ønsket om, at havariskolens elever ikke vil få ret meget brug for denne vigtige uddannelse.

*J. E. Undén.*



Øvelse i stopning af lækage.



DIRCH MÆRSK på 205.000 tons dødvægt, den danske handelsflådes nyeste og største skib og pr. 11. november det største skib bygget på skandinavisk værft: Længde 329 meter, bredde 44 meter, dybgang 20 meter.

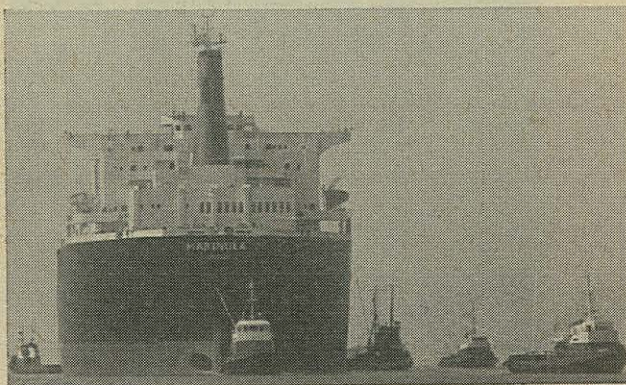
## Er grænsen snart nået?

Den lille skude i baggrunden på forsidebilledet er ikke så lille endda. Turbinetankskibet MARINULA, som den 30. september forlod de danske farvande og sejlede ud på sin jomfrurejse til Mellemøsten, har en lasteevne på ca. 200.000 tons olie og var det største skib, der indtil da var leveret fra et skandinavisk skibsværft.

MARINULA, som er bygget på Odense Stålskibsværft A/S, Lindø, til Shell Tankers i London, er 328 meter langt og 44 meter bredt med en dybgang på ca. 19 meter.

Det er almindeligt kendt, at Suez-konflikten satte ekstra fart i bygningen af store tankskibe, men den serie af kæmpeskibe, som MARINULA tilhører, blev bestilt allerede i 1966.

Suez-konfliktens betydning for tankskibsbyggeriet og mange andre led af skibsfarten må imidlertid ikke underkendes. For verdenshandelen betød kanalens lukning en vældig stigning i efterspørgslen på tanktonnage til olie-transporten fra Mellemøsten. Alle skibe fra oliehavne i Persergolfen og havne i Indien, Fjernøsten og Australien



MARINULA havde i en måned rekorden som det største skib bygget i Skandinavien.

måtte nu tage den store omvej rundt om Sydafrika. Konsekvensen var efterspørgsel også på anden tonnage og stigning i fragterne.

Uanset politiske og militære forviklinger regner man med, at Suezkanalen fortsat vil være lukket i mange måneder fremover, bl. a. fordi den er blokeret af vrage. Man mener, at kanalen aldrig mere vil få den samme betydning for skibsfarten som før. Efterhånden som skibene er vokset i størrelse, er det blevet temmelig ligegyldigt for rederierne, om deres skibe skal gå rundt om Kap Det Gode Håb eller gennem kanalen. De kæmpestore skibes driftsøkonomi menes at blive så god, at udgifterne ved den forlængede rejse kan indtjenes på det, man vil spare i kanalafgifter.

I januar 1968 havde storværfterne bestilling på ca. 200 skibe på 100.000 tons og derover, hvoraf næsten halvdelen skulle leveres i 1968. Mange af disse skibe er betydeligt større end MARINULA. Således har bl. a. Lindøværftet bestilling på en serie skibe, der kan laste ca. en kvart millions tons.

Af skibe på mere end 200.000 tons dødvægt skal en halv snes bygges ved dansk værft. Fem sådanne kæmpeskibe er bestilt af rederiet A. P. Møller. Det første af disse, DIRCH MÆRSK, på 205.000 tons dødvægt blev navngivet 1. november, og MARINULA's rekord varede således kun i få dage.

De største tankskibe, som nu er under bygning eller i ordre, har en lasteevne på 312.000 tons. Det første af disse, UNIVERSE IRELAND, blev i august i år leveret til Golf Oil fra et værft i Yokohama. Man tvivler på, at UNIVERSE IRELAND vil beholde pladsen som verdens største skib i ret mange år. Allerede nu modtager værfterne seriøse forespørgsler om tilbud på tankskibe med en dødvægttonnage på over 400.000 tons.



# Er sejlskibenes tid ikke forbi?

Sejleren på forsiden er det norske skoleskib CHRISTIAN RADICH, hvor de to snapshots her også er taget. Artiklen kunne godt have været illustreret med billeder af danske skoleskibe, men vi håber ved en senere lejlighed at kunne give disse en nærmere omtale her i bladet. Denne gang har vi valgt et norsk skib, som hvert år aflægger besøg i danske farvande, og som har særlig tilknytning til os gennem en speciel vennekreds. Marineforeningens Århus afdelings æresformand, admiral, Hans kongelige Højhed, Arveprins Knud, er også præsident for »Foreningen CHRISTIAN RADICH's Venner«.

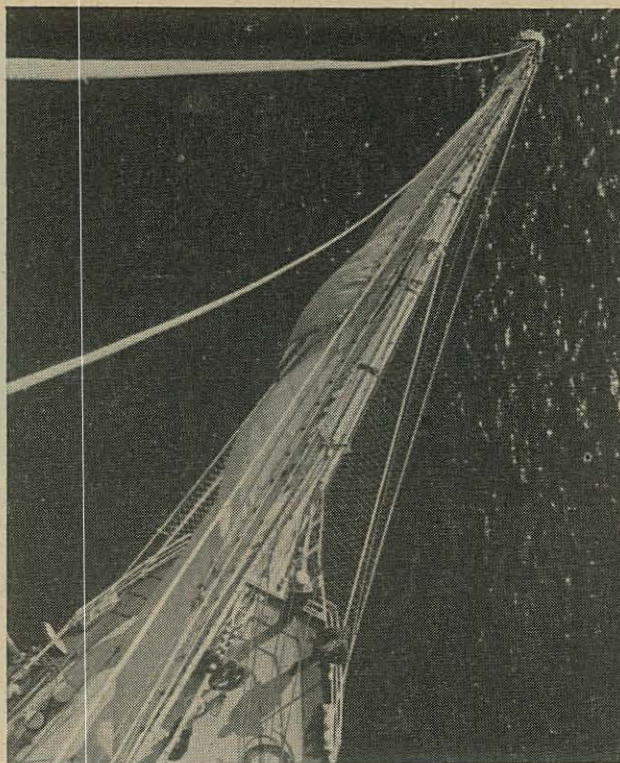
I søtransporterhvervet vil den hvide kittel måske en gang afløse søstøvlerne, og drønet af turbiner og jetmotorer vil overdøve vindens susen. Der spørges ofte om, hvor længe man vil fortsætte med at benytte sejlførende skibe som et hjælpemiddel i ungdommens uddannelse og opdragelse til søs.

Formentlig vil der endnu i mange år være mænd, som slår til lyd for traditionernes bevarelse og for den uddannelsesform, der for dem må synes at være den eneste rigtige. De vil agitere ud fra deres personlige erfaring, som går ud på, at de mener at have fået den bedst tænkelige indvielse til en manddomsgerning. De vil hævde, at intet er så udviklende – både fysisk og karaktermæssigt – som at hænge på nokken af en bramrå en begsot nat og at fastgøre sejlet, der flager vildt i en piskende byge.

Det er ikke lutter romantik, som spiller ind i de synspunkter. Den dreng kan prise sig lykkelig, som i vor moderne tid har haft mulighed for at deltage i et togt med sejlførende skoleskib. Efter sådan en tur har han været igennem en forskole, som det ikke er ret mange andre unge beskåret i maskinalderen. Den unge mand har fået andel i nogle af de traditioner, som kun i ganske få skibe har kunnet overleve fra romantikkens tidsalder. Han har på et modtageligt udviklingstrin haft en oplevelse, der formentlig vil blive fastholdt som et af hans bedste ungdomsminder.

I Danmark frafaldt myndighederne så sent som i 1958 kravet om, at en vordende styrmand skulle have sejlet en vis tid med et sejlskib. Endnu opretholdes sejlførende skibe som led i uddannelsen til handelsflåden, uden at det dog er obligatorisk. Også i andre søfartslande opretholder man endnu en del sejlførende skoleskibe, først og fremmest i Sovjetunionen. Antallet af helt store sejlskibe svinder dog nu år efter år. De holdes i fart, så længe det skønnes forsvarligt, hvorefter de lægges op som stationære skoleskibe eller søfartsmuseer.

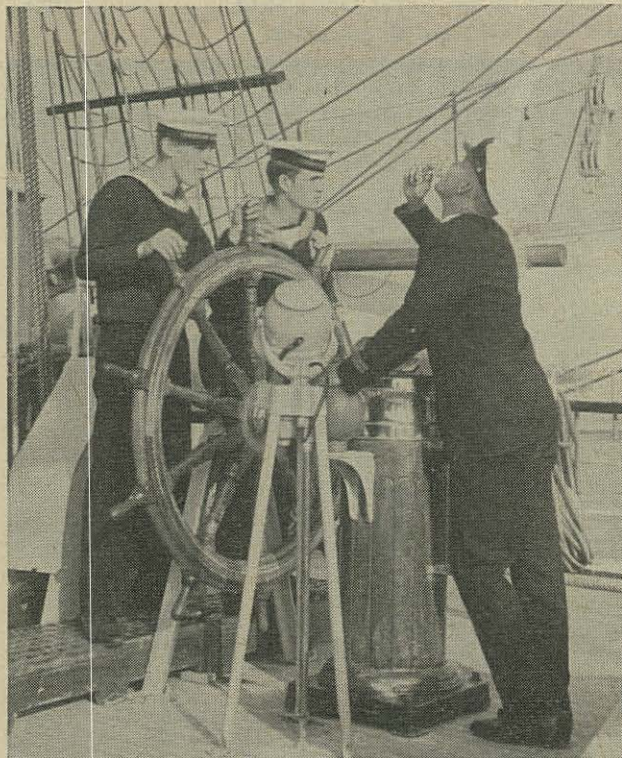
Men når de er forsvundet fra havene, kan man regne med, at der fortsat vil blive bygget og opretholdt mange sejlførende skoleskibe i størrelsesorden fra skonnerter på et par hundrede tons og nedefter. Lad os ikke græde



Udsigt fra fore røjlrå.

over dette. Mange mener, at jo mindre skibet er, des bedre muligheder giver det for fysisk træning og karaktermæssig udvikling. Lad så de store, gamle fuldriggere ende som museer. De hvide sejle vil aldrig forsvinde fra havene. Tværtimod vil deres antal og betydning vokse år for år, efterhånden som stadig flere finder ud af, at det kan være en god skole at prøve kræfter med naturen. I denne skole lærer man bl. a. forudseenhed og agtpågivenhed.

Et øje til kompasset og et til krydstoppen.





Forhenværende marinere mødte gamle kammerater og drog på ekskursion mellem ungdomsminder og nye indtryk.

Foto Svend B. Rasmussen.

## JUBILARSTÆVNET 1968

En strålende septembersol skabte festlig stemning og mildnede luften for de gamle gaster, som søndag den 1. september mødte op ved »Værftsbrovagten«.

Som sædvanligt var der særligt mange deltagere blandt 50 års-jubilarene, men der var også godt fremmøde af 25 års-jubilare, som havde været med den 29. august 1943. Ligeledes havde vi den glæde at se fire af gutterne fra 1908.

Med musikkorpset fra Kvindeligt Marinekorps på fløjen blev der trådt an til parade. Marineforeningens formand, kommandørkaptajn Hertz, udtrykte sin glæde over det store fremmøde og ønskede om, at det måtte blive en vellykket dag. Chefen for flådestation Køben-

I Auderød fik man visit af Laurits Melchior og hotelejer Milton med frue. Foto Svend B. Rasmussen.



havn, kontreadmiral E. Saabye, bød velkommen på maritim grund, Holmens provst, H. Sandbæk, holdt en kort andagt, og den ældste af deltagerne nedlagde en krans ved mindestenen for besættelsestidens faldne.

Med musik i spidsen drog vi under ledelse af Marinekaserne Københavns velfærdsofficer, Viggo Petersen, af sted til en rundtur på Holmen for at gense de minderrige steder. De fleste faldt automatisk ind i takten, når de dygtige KM'ere satte ind med en inciterende march. Kl. 1230 samledes man på Marinekaserne København og fik serveret den berømte biksemad med hvad dertil hører. Det løsnede tungerne og skabte ivrig diskussion i bakkerne og udveksling af minder fra ungdomsdagene i flåden.

Efter at have taget afsked med flådestationen og hyllet de musikalske piger for deres bidrag til feststemningen, kørte man i busser fra Nordre Toldbod op gennem Nordsjælland til det moderne uddannelsescenter for orlogsgaster i Auderød. Her blev man budt velkommen af eksercerskolens næstkommanderende, orlogskaptajn Secher Larsen, som gav en kort orientering, før man blev vist rundt på området.

Kostforplejningsbygningen var i dagens anledning pyntet smukt, og gasterne nød den lækre flæskesteg og æblekage med forskelligt tilbehør. De lagde ikke skjul på, at forholdene havde forbedret sig en hel del, siden de selv havde haft busseronnen på. Der blev sandelig ikke klaget over kosten.

Det satte kolorit på arrangementet, at man i Auderød fik besøg af vor berømte landsmand Laurits Melchior, der mødte op som repræsentant for Forsvarsbrødrene i USA i selskab med en gammel orlogsgast fra Amerika, hotelejer Milton med frue.

Da busserne senere på aftenen var fuldt bemanded og lå på sydlig kurs, var der almindelig enighed om, at det havde været en indholdsrig og vellykket dag.

*Sejer.*



## Forenings- meddelelser

### Bogense

Vi har ikke modtaget nogen direkte beretning. Læs imidlertid under Odense. Der er stadig liv i Bogense.

### Bornholm

V. Andersen beretter, at man 25. maj havde sommerudflugt „ud i det blå“ med 35 deltagere.

Midt i juli havde Rønne besøg af seks marinefartøjer, og sammen med Rønne by arrangerede afdelingen en udflugt for mandskabet øen rundt med servering af kaffe og andre forfriskninger på hotel Helligdommen.

29. august mindedes søens krigsofre, da afdelingens formand nedlagde en krans ved søfartsmonumentet på Rønne havn.

### Distrikt I og VI

Se under omtalerne af København, Kgs. Lyngby og Nakskov.

### Fredericia

C. A. Häuser gør opmærksom på en fejl i listen over kommende afdelings-jubilæer i bladets nr. 3: Fredericia-afdeling har 50 års jubilæum 14. november i år!

Torsdag 14. november 1918 samledes en gruppe gamle marinere på hotel Danmark i Fredericia og drøftede stiftelse af en afdeling. Tanken fik så god tilslutning, at man samme dag kunne træffe endelig beslutning og foretage tilmelding til hovedforeningen. Den stiftende generalforsamling holdtes 29. november samme år.

Afdelingens virke har været præget af trivsel. Selv om man næppe mere når op på besættelsestidens høje medlemstal, har man en god fast kerne. Til disse hører en af medstifterne, telegrafkontrollør P. Berthelsen, som en overgang var afdelingens formand.

Jubilæumsdagen vil blive festligholdt, og nærmere program vil tilgå medlemmerne.

### Frederiksværk

Vi gratulerer afdelingens medlem, borgmester Einar Thøgersen, som 1. juni havde stået for byens styre i 25 år, og som den 21. november fylder 70 år.

### Fåborg

Fhv. hotellejer Svend Blidegn, mangeårigt medlem af afdelingen og vært for marinestuen, afgik ved døden i begyndelsen af august på sin 65 års fødselsdag. Ved hans bære lå blomster fra afdelingen.

### Gentofte

Den ny sæson blev traditionen tro indledt med en pakkefest i mødelokalet på Jægersborg Hotel. Deltagerne medbragte som adgangsbillet mindst én pakke af en mindsteværdi på kr. 20,00. Til gengæld var afdelingen vært ved den indledende skafning. Af indtegten ved pakkeauktionen er det skik at anvende de første kr. 250 til hjælp ved iklædning af en GEORG STAGE-dreng.

Afdelingens næste sammenkomst finder sted torsdag den 7. november.

Foreningen gratulerer arkitekt Engel, som 3/10 fyldte 60 år.

### Godthåb

Ved kongebesøget nedlagde Majestæten en krans på mindeankeret, og afdelingens formand, der var inviteret til et aftenbesøg om bord i DANNEBROG, medbragte gaver fra afdelingens medlemmer til Kongen og diplomer til alle deltagere i kongedelingen. Senere kvitterede Kongen med et telegram med tak til alle medlemmerne. Samme aften var 20 marinere fra DANNEBROG og FYLLA til reception hos formanden sammen med



Kongen og A. Echwald ved mindeankeret i Godthåb.  
Foto Ib Lundby.

afdelingens bestyrelse. Større arrangementer kunne man ikke klare, da alle lokaler var optaget af byfesten, men basserne deltog i festen og morede sig godt.

### Glostrup, Tåstrup og omegn

Redaktionen indleder med en undskyldning til afdelingens formand Torben Jensen for at have kludret med fødselsdagslisten i sidste nummer. En særlig undskyldning til de tre første på listen. Vi gratulerer: Værkmester Willy Christensen (tidl. formand) 60 år 3/9. Skolebetjent Kristian Helleskov, Tåstrup, 65 år 17/9. Jens Harry Larsen, Glostrup, 60 år 29/10. Vagner Skovby Jørgensen, Sengeløse, 50 år 9/12. Emil Peter Klemp, Brøndby Strand, 65 år 16/12.

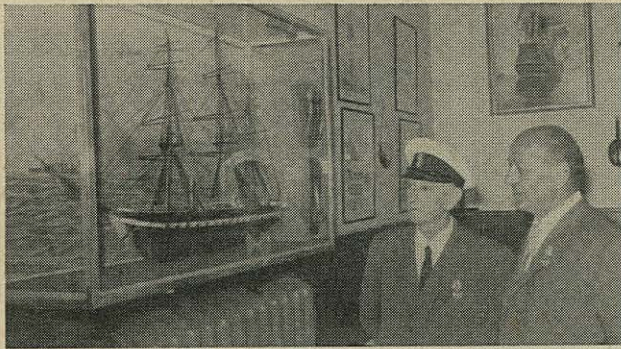
Et rekordmøde 5. september i „Kahytten“ havde 48 deltagere, idet man samtidig optog seks nye medlemmer. Johannes Møllehave sørgede for den festlige underholdning.

3. oktober havde afdelingen medlemsmøde i „Kahytten“ med underholdning ved marinesangeren Tage Absalon.

Den initiativrige afdeling har ladet fremstille et selvklæbende marineforeningsemblem til at sætte på bilen. Afdelingen sælger af disse emblemer til marineforeningerne i hele landet, således at medlemmer fra alle afdelinger kan nikke genkendende, når de mødes på landevejene. Emblemet, der måler 80 mm i diameter, er udført i rødt og blåt på hvid baggrund. Prisen er kr. 3,50 pr. stk.

### Hadsund

Vi gratulerer Anker Møller (tidligere kasserer gennem 25 år) med 60 år 3. august.



Skibsmodelbygmester Emil G. Bai overdrager Nordsø-maleriet til formanden for Marineforeningens Haslev afdeling, bødkermester H. Andersen (med kasket).

#### Haslev

Ved en kammeratskabsaften med damer i slutningen af juli samledes man i marinestuen på Jernbanehotellet.

Marinestuen, der regnes for at være en af de fineste i landet, blev denne aften endnu finere takket være en dejlig gave fra afdelingens æresmedlem, skibsmodelbygmester Emil G. Bai, Hamburg-Altona. Emil Bai har tidligere skænket afdelingen flotte gaver, bl. a. rattet fra „Niels Juel“, egne malerier og en stor, dejlig model af fregatten „Jylland“. Den nye gave var et stort maleri af Nordsøen med øen Helgoland. Maleriet er nu placeret det helt rigtige sted: Som baggrund i montren for fregatten „Jylland“.

#### Helsingør

Musik i vognen og medbragt madkurv satte kulør på afdelingens udflugt i bus til Auderød 21. september. På hjemvejen gjorde man holdt ved en kro, hvor der blev lejlighed til at få en forfriskning.

Søndag formiddag den 20. oktober lettede man fra Nordhavnen til fælles fisketur på Øresund. Medlemmerne stillede selv både til rådighed.

På programmet står iøvrigt bankospil i „Færggården“ 9. november med efterfølgende gratis bal. 24. november arrangeres atter en fælles fisketur, og 1. december kl. 0930 venter man det helt store rykind til andespil i marinestuen.

#### Hjørring

Afdelingen har haft en kegleaften 2. oktober og en fisketur ud fra Skagen 13. oktober. Desuden arrangeredes et bankospil 24. oktober.

Der er planlagt yderligere et bankospil 21. november i „Markedsrestaurationen“, og 5. december har bestyrelsen lagt op til den helt store fest i anledning af afdelingens 25 års jubilæum. Meddelelser om program vil tilgå medlemmerne.

#### Holbæk

17. august afholdtes fregatskydning efterfulgt af festlig sammenkomst med god mad, præmieuddeling og dans på hotel „Strandparken“.

En lykønskning til vognmand Jens Th. Nielsen, 65 år 22/11, og slagtermester Agner Jensen, 50 år 10/12.

#### Holte

3/12 fylder maskinpasser Svend Åge Kristensen 60 år. Vi gratulerer.

#### Horsens

En lykønskning sendes ligeledes til direktør Krøyer Hansen, som fylder 75 år 8/11.

#### Hørsholm-Rungsted

Da 120 havde meldt sig til deltagelse i jubilæumsfesten, måtte man desværre sige stop. Forventningerne blev ikke skuffede. Festen den 17. august blev en succes for afdelingens bestyrelse med formand Viggo Jørgensen i spidsen.

Blandt gæsterne var landsformanden, kommandørkaptajn K. Hertz, der udtrykte sin glæde over afdelingens store aktivitet og

overrakte en bådsmandsflojte med kæde til formanden. Otto Maegaard, der er medlem af afdelingen og næstformand i hovedbestyrelsen, talte for konge og flag, og man havde den glæde at modtage svar fra Julianehåb på den hilsen, man havde sendt til kongen. Iøvrigt prægedes festen af gode taler, gode gaver til afdelingen, udnævnelse af æresmedlemmer og 25 års tegn, – og så blev der danset.

Allerede 9. oktober havde afdelingen atter et arrangement i marinestuen. Denne gang en ulkeaften med causeri og lysbillede fra „Peder Skram“s togt til USA.

16. november vil der blive arrangeret efterårsfest med damer i marinestuen, og 11. oktober afholdtes ulkeaften og bankospil.

Afdelingen mistede 7. august en af sine trofaste kammerater, skibsfører Christian S. Jensen, som havde sejlet mange år på Østen og nød sin alderdom i Rungsted.

En lykønskning sendes til forhenværende tømrer Einar Petersen, Espergærde, som fylder 70 år 27/11.

#### København

Sekretær Harry Høllvig glæder sig lige så meget over tilgangen af fem nye medlemmer, som over, at man på julemødet, der finder sted 4. december i marinestuen, venter at kunne uddele 40 års tegnet til tre medlemmer og 25 års tegnet til 16 mand.

Sæsonen startede iøvrigt med, at damerne inviteredes med til et besøg på Værløse flyvestation, hvori også deltog medlemmer med damer fra de øvrige afdelinger i distrikt I. Der var stor deltagelse og ærlig interesse for alt, hvad man fik at se. På hundekennelen var damerne dog vist nok mest interesseret i kabysen. Man sluttede af med en forfriskning i kantinen, og her gav major Krum Hansen et resumé over alt, hvad man havde haft lejlighed til at se og opleve.

Afdelingen lykønsker Kaj Jensen, 70 år 16/11. Kommandørkaptajn Kaj Hertz, 60 år 21/11. Cykelhandler P. Nørmark Jensen, 70 år 21/11. Lokomotivfører Poul E. Poulsen, 50 år 24/11. Major S. Hjulgård, 60 år 13/12.2 Inspektør J. Andersen, 75 år 26/12.

#### Kolding

Afdelingen, som for tiden fører en kampagne for at hverve nye medlemmer, afholdt 5. oktober pokalskydning på de overdækkede baner i Munkensdam. Efter skydningen var der kaffe-bord og præmieuddeling i pavillonen.

#### Kongens Lyngby

Sammen med Københavns-afdeling arrangeredes 12. september et togt i militære busser til flyvestation Værløse, og 4. oktober havde man hyggelig sammenkomst på „Lottenborg“. For vintersæsonen er foreløbig planlagt andespil 9. november, julestue 18. december, torskespisning 11. januar og generalforsamling 17. februar.

Afdelingen har mistet en af sine pionerer og trofaste kammerater, restauratør Ernst Høegh-Hansen, som afgik ved døden 24. juli. Gennem 24 år var han afdelingens kasserer og samtidig vært for marinestuen. Han vil blive husket og savnet.

#### Nakskov

E. Semborg fortæller, at distrikt VI havde succes i en sammenkomst 21/9 med deltagelse fra afdelingerne i Nykøbing F., Stubbekøbing og Vordingborg. 80 deltagere var mødt op på Bjørn Olsens bådverft, hvor man fik anskuelserundervisning i bygning af en fiberglas-havkrydser. Stubbekøbing afdeling stod for det vellykkede distriktsarrangement, der sluttede med koldt bord og dans på „Casino“.

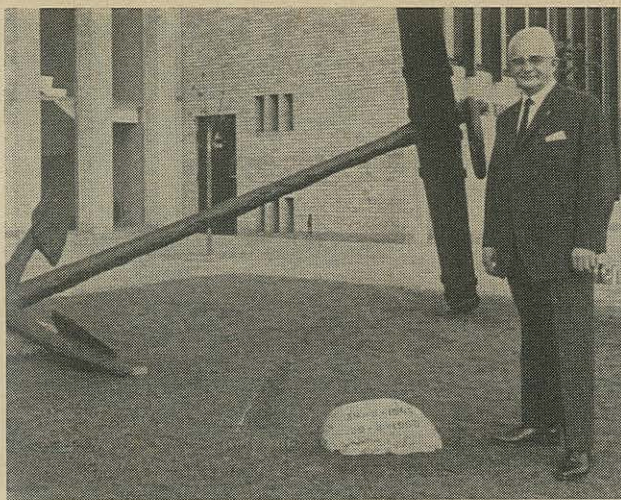
#### Nykøbing F.

Afdelingen lykønsker tre medlemmer: Frisørmester Chr. Witzel, 75 år 26/9. Værkfører Th. Jensen, 75 år 11/11. Mekaniker Verner Petersen, 60 år 14/11.

Læs om udflugten 21/9 under Nakskov.

#### Næstved

Billedteksten i bladets nr. 3 side 13 var forkert. Det var naturligvis afdelingen i Næstved (og ikke Nakskov), som var vært for mandskabet i korvetten „Flora“. – Undskyld Næstved!



29. august overdrog P. Schytte Hansen et mindeanker til Randers by ved en højtidelighed på havnen. Ankeret, som har tilbragt et par sekler på bunden af Kattegat, blev erhvervet, istandsat og opstillet på den lokale afdelings initiativ.

Afdelingen gratulerer farvehandler H. C. Hansen, 50 år 17/11. Mekaniker N. P. Jensen, 75 år 31/12. Bankbogholder J. O. Rasmussen 50 år 12/1 1969. Buntmager Erik Søsted, 50 år 14/1 1969.

#### Odense

Med forsinkelse har vi fået oplyst, at afdelingen 4. maj afholdt forårssammenkomst i Næsby Hovedskov og slog sig sammen med skyttelaugene, som denne dag afholdt sin pokalfest. Damerne var med og deltog bl. a. i pokalkeglespil og pilekast.

14. september arrangeredes en udflugt med damer til Bogense, hvor man mødtes med den lokale afdeling i „Arken“ til spisning og festligt samvær. Yderligere havde Odense-afdelingen en sammenkomst 8. oktober.

Efterårsprogrammet byder på andespil 6. november og julefest 10. december.

#### Randers

På afdelingens vegne overdrog formanden P. Schytte Hansen den 29. august et mindeanker til Randers by. Ankeret, der havde fået en smuk placering ved havnen, er fisket op i Kattegat og skønnes at være næsten 200 år gammelt.

Til stede ved den højtidelige overdragelse var bl. a. orlogskaptajn Jespersen som repræsentant for Søværnets Operative Kommando i Århus, chefen for Jydske Ingeniørregiment, oberst P. Valstorp, chef for hjemmeværnsregion Randers, major K. A. Amdisen, borgmester Svend Thingholm, havnemyndighederne og mange flere.

Afdelingen havde den 5. oktober „vildtskydning“ og den 26. oktober torskespisning. På sæsonens køreplan står iverigt damernes pakkefest og lotteri i Marinestuen 24. november. Provenuet af dette arrangement skal sættes over styr ved juletræsfesten i december.

På skyttelavets generalforsamling 3/1 og afdelingens ditto 8/2 skal man bl. a. diskutere 50 års jubilæumsfesten, som afholdes 8. marts.

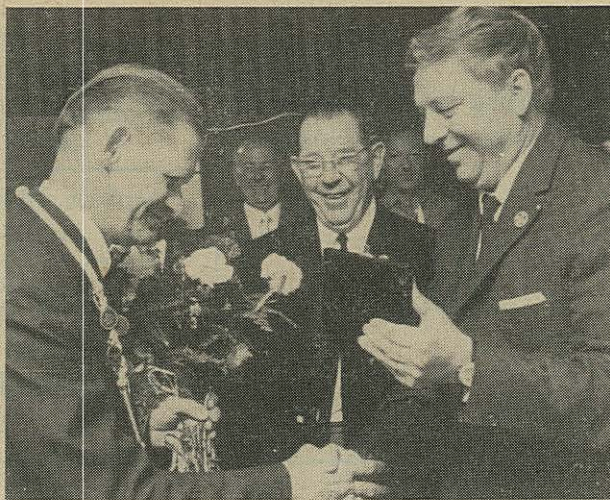
#### Silkeborg

17. oktober inviterede man damerne med på et besøg i Silkeborg Papirfabrik med efterfølgende samvær i Marinestuen. 14. november afholdes torskegilde.

Afdelingen lykønsker: Maskinmester Rolf Jørgensen, 5/11 50 år. Skotøjshandler Anders Skorstengaard, 8/1 1969, 65 år. Blikkenslagermester Carl Nickelsen, 70 år 5/2 1969. Brøndborer Poul Stoffregen, 50 år 8/2 1969.

#### Skanderborg

Afdelingens formand gennem 22 år, Andreas Petersen, har forladt kommandobroen og som afløser fået maskinmester Berg-



Ålborg afdelings formand, redaktionssekretær Ejvind Samuelsen (t. h.) hylder den ny fregatkaptajn, Borg Andersen. I midten næstformanden, Sigurd Hyltoft. Mesterskytte Koch kom på den forkerte side af redaktørens saks.

Hansen. Andreas Petersen, der var med til at oprette afdelingen i 1946, er blevet udnævnt til æresmedlem.

#### Stevns

Afdelingens 40 års jubilæum fejredes sammen med damerne 7. september ved fest i Bøgeskoven. Gæster var tidl. formand Kirkeby med frue. Til æresmedlemmer udnævntes Hans Nielsen og Henrik K. Larsen, begge af Rødvig.

#### Stubbeboing

Vi har ikke hørt direkte fra afdelingen, som dog tilsyneladende trives i bedste velgående. Se under Nakskov.

#### Svendborg

Afdelingens æresmedlem, Knud H. Whith, afgik ved døden 12. september. En daglig gæst i Marinestuen kommer der ikke mere.

#### Viborg

8. juni afholdtes fregatskydning med god deltagelse. Forvalter Hovgaard blev kåret til fregatkaptajn og tre nye medlemmer blev budt velkommen.

Lykønskning til to fødselarer: Flyverløjtnant Poul Jensen, 50 år 25/9. Fotohandler Peter Vindum (afdelingens formand fra 1952 til 1965, æresmedlem) 75 år 12/12.

#### Vordingborg

Læs under Nakskov.

#### Ålborg og omegn

Initiativ og praktisk udnyttelse af gode ideer præger afdelingen, bl. a. ved et arrangement, som med stor forsinkelse først nu er kommet til bladets kundskab. Afdelingen er indgået i samarbejde med flyvevåbnets soldaterforening, og i april havde man et fælles arrangement i oversergentmessen på Flyvestation Ålborg. Lokalet var så stuvende fuldt, at der måtte rekvireres ekstra siddepladser ved sammenkomsten, hvor der blev vist en række film af aktuel interesse. Det er tanken, at flyvevåbnets soldaterforening skal gæste marineforeningens Ålborg-afdeling.

Ved fregatskydningen 18. august kunne man mønstre ikke færre end 52 skytter, blandt hvilke maskinmester Borg Andersen blev kåret til ny fregatkaptajn på skud af mesterskytten, slagtersvend E. Koch.

September-arrangementet kaldes beskedent en mønstring, men var rettelig en fest – og mere end det. Til arrangementet var indbudt nylig hjemsendte orlogsgæster, og antallet af deltagere var over 60. Formanden, redaktionssekretær Ejvind Samuelsen, kunne oplyse, at man i den senere tid har fået 30 nye kammerater, og at medlemstallet snart ventes at ville passere 300. Iøvrigt stod programmet på dokumentarfilm og underholdning

**AALBORG****Aalborg Sømandshjem**Hyggelige restaurationslokaler  
og god mad

Nymonterede værelser

Nyhavnsgade 60 - Tlf. \*12 19 00

**ARHUS****Aarhus „Artol“ Renseri**

Telf. 13 00 30

Glarimesterfirmaet

**Villy Kyst**Tordenskjoldsgade 3 - Aarhus  
Telf. 16 96 96**Aarhus Maskinfabrik**

Telf. 13 67 44

Kraner - gravemaskiner og  
transportanlæg**A/S Aarhus Flydedok  
og Maskinkompagni**

Telf. \*13 40 00



- Man glemte min fødselsdag, og nu er der  
274 dage til den næste.

ved afdelingens egen visesanger Henning Fogh og pianist Knud E. Madsen. I forbindelse med „mønstringen“ fik ingeniør Otto Larsen overrakt konsul Stuhrs mindebæger, en vandrepokal, som tildeles et medlem uden for bestyrelsen, der i mange år med interesse har deltaget i afdelingens arbejde og udvist godt kammeratskab.

*Århus og omegn*

K. J. Birthin meddeler, at Århus i begyndelsen af juli havde besøg af den britiske fregat „Sirius“, i hvilken anledning første viceformand Erik Thomsen deltog i en reception på rådhuset, som repræsentant for afdelingen.

Da kongeskibet „Dannebrog“ anløb Århus havn 6. juli med kongeparret, tronfølgeren og den lille Prins Frederik om bord, stod marineforeningens Århus-afdeling med flag og en deling på ti mand traditionen tro på højre fløj af den store parade.

29. august var afdelingen repræsenteret med sit flag ved en højtidelighed i Mindeparken.

Vi er anmodet om at bringe en berigtigelse af oplysningen vedrørende kommende afdelingsjubilæer (nr. 3 side 11). Her angives, at Århus-afdeling har 50 års jubilæum 1. 9. 1969. Det er forkert. Jubilæet blev afholdt i 1960! I 1910 (tre år før stiftelsen af marineforeningens landsforening) oprettedes i Århus „Selskabet de danske Marinere“, der senere fik navneforandring til „Århus Amts Marineforening“. I 1919 oprettedes i Århus en særlig afdeling af Marineforeningen, og først i 1923 skete en sammenslutning af Århus Amts Marineforening med Århus-afdelingen af Marineforeningen under navnet „Marineforeningen, Århus Lokalkreds“. Senere har navnet været ændret flere gange - sidst i 1968, hvor afdelingen fik sit nuværende navn.

Efterårets virke indledtes med sammenkomst 3. oktober i Marinestuen, hvor orlogskaptajn M. Dahl-Hansen fortalte om maritime traditioner. Inden foredraget fik hjemsendt vpl. Jørgen

Grimar overrakt Admiral Carstensens mindebæger af distriktets hovedbestyrelsesmedlem P. Schytte Hansen.

Sæsonen byder i øvrigt på mannefest 14. oktober på Marinekaserne Århus, familiejulefest i Marinestuen 30. december og generalforsamling samme sted 6. februar.

Gratulationer: Bogholder Villy Rasmussen, 50 år 4/11. Tapetserer Egon Strovstrup, 50 år 18/11. Arbejdsmand Georg F. Pofler, 65 år 30/11. Skibsreder Ejnar Nygaard, 65 år 27/12.

*Glostrup*

Afdelingen var vært for landskyttestævnet 1968, som havde ca. 100 deltagere fra hele landet. Beklageligvis var Glostruphallen ikke blevet færdig som ventet, og skydningen blev derfor afviklet i Øbrohallen. Vinder af stævnet blev Kalundborg med Kgs Lyngby som nr. to og Århus på tredjepladsen. Bedste Glostrup mand, Ove Staal, skød sig til en smuk vase.

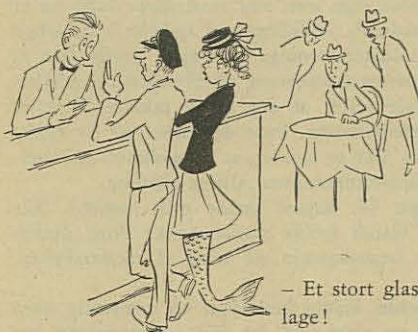
Næste år er Randers vært for landsstævnet, og i 1970 Århus. Interesserede skytter i Glostrup: Ring til Jens på 96 05 64.

*Odense*

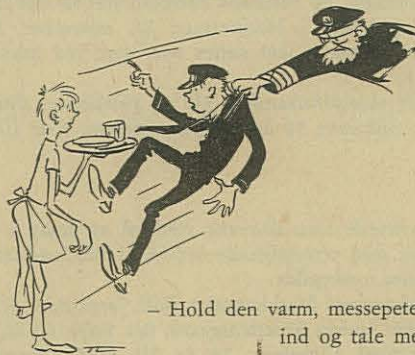
Læs under Foreningsmeddelelser.

*Århus*

Skyttelavet fyrer løs første tirsdag i hver måned.



- Et stort glas whisky og et lille glas salt-lage!



- Hold den varm, messepetter, jeg skal lige ind og tale med Den Gamle.

Udgivet af „Marineforeningen“. - Redigeret af *Kaj Lund*. Marineforeningens hovedkontor, 1058 Havnegade 55, København K., ekspeditionstid daglig kl. 10-13, lørdag undtagen. Telf. 0162 (PALÆ) 2886. Postkonto nr. 1608. - Annonceekspedition: Danmarksgade 3, 9900 Frederikshavn, telf. (08) 42 22 77. Vogelius' Bogtrykkeri, Frederikshavn. Giro 41175.

MEDELEM AF  
FORENINGEN AF DANSKE  
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER

**BORNHOLM****Skibsproviantering**

John Hintzes enke - Rønne

**Alfred Th. Haagenen**

Juveler, Guldmed &amp; gravør

Store Torv 8 - Telf. 270

**ESBJERG****Claus Sørensen**

Esbjerg

**H. J. Christensen & Søn**

Vaadbinderi og tovtørteri

Esbjerg

**„Hotel Spangsbjerg“**

Mødested for Marineforeningens medlemmer

Esbjerg

Telf. (051) 2 17 55

**FREDERIKSHAVN****Electra I/S**

Elektroinstallatørfirma

Telf. 2 02 39

Danmarksgade 38 Frederikshavn

**Johan Damsgaard**

Kolonial &amp; skibshandel

Telf. 2 26 22

Frederikshavn

**P. Conradsen**

Teknisk maskinforretning

Skibsartikler - Olie

Telf. \*2 09 00

**Einer Sørensen & Co.**

Stevedore

Telf. \*2 14 00

Havnegade 11

Frederikshavn

**FYN**

Aktieselskabet

**Svendborg Skibsværft****Carl Antonsen**

Guld- og sølvmed

**N. Due-Petersen & Kryger**

Ingeniører

Telf. 21 41 18 (3 ledn.) - Svendborg

**HIRTSHALS**

Sig det med blomster

**„Viola“**

Telf. 94 10 74

**Levorsen & Jørgensen**Lys - kraft - skibsinstitution -  
ekkolod

Betjening dag og nat

Telf. Hirtshals 94 10 11

**HORSENS****Horsens Sølv****KOLDING****Klaaborgs Conditori**

Østergade 18-20

**NYKØBING F.****Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

**NYKØBING M.****Morsø Støbegods**

Nykøbing Mors

Aktieselskabet

N. A. Christensen &amp; Co.

Kongelig hofleverandør

**RANDERS**

Aktieselskabet

**Bryggeriet „Thor“**

Randers

**Chas. Mortensen**Sejl, presenning, flag og  
telfabrik

Randers

Telf. 2 89 88

**ROSKILDE**Under Deres besøg i Roskilde bør  
De ikke undlade et besøg i den  
interessante marinestue**Hotel Prinsen**

Algade 13, Roskilde, telf. 35 80 10

**SKAGEN****Oscar Skougaard**

Aut. installatør

Telf. 4 13 45

Skibradio, sendere og pejleanlæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager

**Alex Jørgensen**

Skagen

Telf. 4 14 23

**THYBORØN****Thyborøn Fiskeauktion**

v. Albert Steen - Telf. 3 12 07



Illustrationerne er bragt i samme rækkefølge som teksterne.

## Ny maritim litteratur

### Søhistorisk billedbog

Et repræsentativt udvalg af billeder, modeller og maritime genstande fra Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg er samlet i en kavalkade, der kronologisk spænder over 1000 år. En del af de 147 reproduktioner er i farver. Teksten er på dansk og engelsk. *Pris kr. 20,00.*

### Sejlbåde i Danmark

Bent Aarre giver en værdifuld oversigt over 75 typer af kølbåde, som har hjemme i danske farvande. Man får klar besked om typerne, deres ophav, deres antal herhjemme, deres data og kvalifikationer (fra kragejollen til glasfiberhavgryderen). 174 s., kr. 23,70 + moms, J. Fr. Clausens Forlag.

### Ilddåb

Knud Andersens tredje erindringsbog, hvori mange små herlige perioder fra livet til søs udgør et helhedsbillede af den skærsild, som en dreng må gennemgå for at blive forvandlet til mandfolk. 184 s., kr. 29,75, Borgens Forlag.

### Knyttmodeller og knytteideer

En samling opskrifter på maritim hobby og dekorationskunst: tasker, poser, urremme, servietringe, rosetter, klokkestreng og meget mere. Mange sømænd og landkrabber har leveret modeller. Kaj Lund har redigeret og fotograferet. 96 s., 185 billeder, kr. 29,75, Borgen.

### Sjøfartshistorisk Årbok 1967

Foreningen Bergens Søfartsmuseum står som udgiver af årbogen, der er redigeret af museumsdirektør L. Pettersen og A. Thowsen. Det dominerende indslag i årbogen er en artikel af orlogskaptajn Tore Prytz Dahl om norske panserskibe i årene omkring 1880. 212 s., ill., n. kr. 16,00 netto.

### Drake's Voyages

Forfatteren Kenneth R. Andrews kalder Francis Drake en søroverhøvding og påvi-

ser, at hans metoder kun duede, når de blev brugt af en Drake. Dennes vægtigste bidrag til sømagtens fremgang var den inspiration, der skabtes af hans helteglorie. Det er ikke tørt stof. 190 s., ca. 30 sb., Weidenfeld & Nicholson, London.

### Taschenbuch der Kriegsflootte 1918

Endnu en af de ældre årgange af fjernkendingsbogen er blevet genoptrykt. Den er tæt pakket med data, fine klare skitser og silhuetter. Fotografierne står derimod ikke skarpt i reproduktionen. 574 s., DM 42,00 netto, J. F. Lehmann Verlag, München.

### The Heroes

Beretning om to af den anden verdenskrigs commandoraid, som næppe finder sidestykke i dristighed. Ronald McKies fortæller om de togter, der udgik fra Australien med de japanske skibskoncentrationer ved Singapore som mål. 235 s., ca. 16 sb. netto, Angus & Robertson, London.

### The Rescuer

Peter Maas beretter om bjærgningen af den amerikanske ubåd SQUAULUS, som i 1937 sank på 85 meters dybde. Bogens hovedperson er den dansk-amerikanske bjærgningseksperter, lieutenant commander C. B. Momsen. 256 s., ill., ca. 25 sb. netto, Collins, London.

### Art and the Seafarer

Skibsbyggerens og sømandens egen kunstneriske udfoldelse er beskrevet og illustreret med ødsel brug af plads og prægtige billeder. Et overdådigt storværk redigeret af Hans Jürgen Hansen, oversat til engelsk af James og Inge Moore. 300 s., stort format, 168 sb. netto, Faber & Faber, London.

### Captain Cook

Alan Villiers skriver både underholdende og sagligt om et emne, der optager hele hans tilværelse. I denne beretning om James Cook, hans maritime uddannelse og

hans store opdagelsesrejser, har Villiers lagt særlig vægt på at analysere de sømandsmæssige kvaliteter. 256 s., ill., ca. 35 sb., Hodder & Stoughton, Ltd., London.

### A History of Nautical Astronomy

Astronomiens historie betragtes her med sømandsøjne. Forfatteren Charles H. Cotter er tidligere skibsfører og nu lektor i navigation. Han går ikke konsekvent kronologisk frem, men behandler ét astronomisk problem ad gangen. 287 s., ill., ca. 63 sb. netto, Hollis & Carter, London.

### The Rescue Ships

Viceadmiral B. B. Schofield og Lieutenant-Commander L. F. Martyn fortæller her om de 29 redningsskibe, der under den anden verdenskrig gjorde tjeneste i den britiske handelsflåde i forbindelse med konvojeringserne. De var hovedsageligt bemanded med søfolk fra handelsflåden og kom ud for mange dramatiske hændelser. 172 s., ill., ca. 30 sb. netto, William Blackwood & Sons Ltd., London.

### 60 Jahre Deutsche Ubote

Bodo Herzog har kortlagt det tyske ubådvæbns udvikling gennem 60 år. Her er data og skitser for hver type lige fra U 1, der blev søsat i 1906. Desuden fortælles om fartøjernes bygning, besætningernes optræning og deres makabre gerning. 324 s., stort format, 92 DM netto, J. F. Lehmann Verlag, München.

### Die Deutschen Kriegsschiffe 1815-1945

En helt forbløffende mængde stof er propet ind i dette værk af Erich Gröner, som er blevet kaldet marinestatistikens pave. Foruden mange hundrede tegninger udført af forfatteren, bringes både tørre data og interessante oplysninger om hvert enkelt skib. Et værdifuldt opslagsværk for søhistorisk interesserede. Bind I-II 760 s., ca. 900 tegninger. Pr. bind DM 98 netto, J. F. Lehmanns Verlag, München.

